

آرتوس دی - ساه مالا تونك قیلمی محرری : یعقوب قدری

ویرنلر دییورلرکه سان مالا تونک ایجاد کرده سی اولان سلاح بوتون بیکلیکی قضه سنده کمانبوه لاده در ، بوقضه به چیریان آل یالکزیاش یارماغنی قیلمه اتق صورتیله هیچ یورولقمیزین ، هیچ بر زورلق وزحت چکمکمزین هر آجیلوب قاپانیشنده یا برکله کسر ، یا برکوکس دله بیلیر . « اوح » نه اعلا ، نه اعلا ! « ی دیبه چکسکز ؟ فی الواقع ، بن ده آورو باغنه لرنده بوکا دائر تفصیلاتی اوقورکن دینک اوجنه هب بوکهی تقدیر نه آلری کایوردی .

صوک آلدیفمز عصری وعلمی تربیه بزه هر نوع یکی اختراع فارشیسنده حیرت و تقدیر ایله بو یون اهنکی اوکرتدی ؛ چونکه هر اختراع بزه « فکر بشر » ک ترقیاته یکی بر علامت ماهیتده کورور . نمکده و بویه حادثه لر بزم انسانی حب نفسمز ، انسانی ضرورمز ای و قشامقده در . او قدر که بو اختراعلرک اکثری حیاتی منافعمز ، حضورمز ، راحتمز ، آبی و کوزل بیله بکمز شیلر علمینه اولسه بیله بیه ترغیب و تصویبن کندیمزی آلهمورز و قلیبزک اینجنده مختارلره قارش خاخانه بر حرمت حسسی او یاندیفنی حسس ای دییورز .

غربلی برعالمه کوره اسانلر فطره بت پرستلردر ؛ اطرافلرنده دائما طایینه جتی بر سنسه آرارلر ؛ تحته دن یاپیلمش دیولر ، صهر صدق او یولمش بوینوزلی شیطابلر و معبدلرک دیوارلرینه چیریلش اوکوز ، بوغا ، کدی و قورد رسملری آرتق اعتباردن دوشدی یکی کوندن بری اسانلر ، اشکال واجسامه پرستش احتیاجلرینی فنک ایجاد کرده سی اولان برطاقم الات و ادواته تعبدله تطهین اینکده درلر بو نقطه نظر دن ادعا اولنه بیلیرکه دورک اک بو یوک الهلری بحار الکترتیق و ماکنده در .

بوینلر شمدی به قدر کلوب کپمش معبودلرک اک معجزه ایسی دیولر ؛ طبیعتک بوتون قوتلری چوقدن بولره رام اولمشدر . یونان اساطیرینه کوره بیلدی بری چلقی ایسته دیکی اینجین « زه وفسن » طرفندن زنجیرلره بر قایابه باغلانان « پرومته » فراتق قوتلری بر الکتریک مهندسته نسبتاً محذوب بر دینلیدر . یته اسکی اساطیره کوره آلرنده اوقلرله هواده اوچدقلری ادعا ای دیان قدم جنک الهلری بوکونکی کورکولر ضه نظراً بزم اینجین آرتق هر هانکی بر طیاره بی ضابطندن ده حارق اعاده دکادرلر و ساچدن معمول نارین بر تحت البحره

هینتده شهود اولدیغنی اوزا مولو یغانه سنک قدامی سلاحی درویشاندن کراراً ایشتمش ایلم . شو مقاله مه خاتمه ویرمه دن اول ، اخوان دینه شو فی ده تبشیر ایدم :

اون ایکنجی عصرک سر آمدان مشایخندن اولوب مشلخ مولویه آره سنده اک جوق هریده مالک اولانلردن ، سلاطین عثمانیه دن بش پادشاهک و بالجله رجال دولت و برجوق موالی و مدرسینک و اونوز ایکن دن متجاوز و زرانک و علی الخصوص اسماعیل طاصم افندی ، و شاعر شهیر قوجه راغب یاشا کبی داعیلرک کیندولرینه انابنله سکه پوش اولدقلری ادرنه مولو یغانه سی ششیخ کاملی انیس و جب دده نک بوندن تام یوز طقیان کسور سنه اول یازمش اولدقلری دیوان حقایق بیسانلرنده ادرنه نک الی قیام الساعه اهل اسلام انده فاله رق مناره لرندن اذان محمدیک قیلرندن غنله تکبیر

جهان حربی محاربه لرک سوکنجیسی ظن ای دنلر یا کییلورلر . دونکی فارغادن صولوق صولوغه چیقان منلر هنوز اوستارینک باشلرینک توزی ، طوبراغنی سسیلکمه دن ، اللرینک و کوسلرینک قاتی سسابوب ییقامادن سونکولرینی بارلانغه ، توفنکلرینی یاغلامغه ویر طاقم یکی سسلاحلر یایغه باشلورلر .

اوتهدن بری غربی آوروپانک اک جنکاور واک داستانی بر مانی اولان اسپانیا ، هیچ دکاسه بو نوع فعالیتلرک خارجنده قالمازدی . بناء علیه حرب عمومینک دواى مدتیجه الک جوشلی جنکاره بیله اوزاقدن راحت سیرجی قالان ، یعنی بوتون مناسیله ایلک دفعه اوله رق او یون یوزانلق ای دن بو مملکت اصیل اولادلرندن برینک ایجاد ایندیکی بر سلاحه حرب دو یغوسنک کندیننده هنوز نامیله سوئدیکنی ، بر اردوسی اولدیغنی و ایجاب ایدرسه قاوغایه حاضر بولنه بیله چکنی خاطر لاندی . « سید » ک احفادنن بریسی ، بارون آتوس دی سان مالانو نامنده بر اسپانیول شوالیه سی آننده بر عجاب سسلاحه اورته به آتیلبوردی . بو سلاح یکی سیستم بر حرب آلتیدر و بعدما اسپانیا اردوسننده سونکو ایله قیلجک برینه قائم اوله جقدر .

بری برینه چا پر است واری یاپیشد بریش هر بکاری بریالا ایله برقدیم اسپانیول مچی تصور ایدیکرکه اورته برنده کی برصوستایه باصدیفکیز زمان ایکیمی بردن حرکت کسین ، یعنی بالاصاغه صوله و مچ اوکه آرقه به دوغری کمال سرعتله قیلمه امیه باشلا سین . بزه بو خصوصده معلومات

بیوک آثار تکرم کوسترش ، و جلال الدیندن سوکره جال الدین سرینک محض حقیقت اولدیغنی ایشته او وقتده تظاهر ایشدر .

چلمی جال الدین ، علمای چلیباندن ، بر ذات کزیده صفات اولدقلرندن زمان مشیخنلرنده مولو یغانه هادنا مطاف عرفا و علما اولمش ایدی . پادشاه حضرتلری ، شیخک مجلسنه صیق صیق کایر ، قرائت مثنوی شریف ایله اکتاب فیض معنوی ایلرلر ایدی .

جال الدینده کوریلن آثار کرامته دلداده اولان سلطان مراد ، تأسیس کرده سی اولوب دروننده کی قیمندار و نفیس چینی لری اعتبارله نوادر آثار اسلامیه دن بولنان مرادیه جامع شریفی دوحال سماعخانه به تحویل ، و سماعخانه فی لطیف بر قصر دلزایه تبدیل ایدرک آیین فیض قدین مولوینک صورت منتظمه ده اجراسنه بذل همت بیورمش

آلبووردی . بو سلاح یکی سیستم بر حرب
آلبور و بعدا اسپانیا اردو سنده سه تکیو ایله
قیلجک برینه قائم اوله جقدر .

بری برینه چاپراست واری یابشد بریش
هر بکاری بریالا ایله برقدیم اسپانیول مچی تصور
ایدیکز که اورته برنده کی برصوستایه باصدیفکنز
زمان ایکیمی بردن حرکت کاسین ، یعنی بالاصاعه
صوله موج اوکه آرقه به دوغری کمال سرعتله
قیلهدامیه باشلا سین . بزه بو خصوصده معلومات

بیوک آثار تکرم کوسترمش ، و جلال الدیندن
صوکره جلال الدین سرتیک محض حقیقت اولدینی
ایشته او وقت ده تظاهر اولشدر .

چلی جمال الدین ، علمای جلیباندن ، بر ذات
کریده صفات اولدقلرندن زمان مشیخلرند مولو خانه
هادنا مطاف عرفا و علما اولش ایدی . پادشاه
حضرتلی ، شیخ مجلسنه صیق صیق کایر ،
قرانت منوی شریف ایله اکتاب فیض معنوی
ایلرلر ایدی .

جمال الدینده کوریلن آثار کرامته دلداده اولان
سظطان مراد ، تأسیس کرده سی اولوب درونده کی
قیمتدار و نفیس چینی لری اعتبارله نوادر آثار
اسلامیه دن بولنان مرادیه جامع شریفی دو حال
سماغانیه تحویل ، و سماغانیه لطیف بر قصر
دلارایه تبدیل ایدرک آیین فیض قدین مولویک
صورت منتظمه ده اجرا سته بذل همت بیورمش
اولدقلری کپی ، بر جوق قرا و مناری دخی
بعدالانتقال چلی به تخصیص و تلیک بیورمق صورتیه
اولاد و انسال مولانا حقنده کی فرط محبت و حر-
ماتریتی اظهار و تأیید ایشلر ایدی . ایوم قره حصار
صاحبده کنزل و قیشلاچق و چغلتک نام قره ل
بو جله دندر . چلی جمال الدین ادرته مولو خانه سنده
خلق ، درویشان و سالکینی تعلیم و تربیه به حصر
نفس ایش ، پادشاه ده ، عامه ناسکده محبوب
قلوب اولش ایدی .

ارتحالنده مرادیه جامع شریفک سول جناحنه
برادر لری چلی جلال الدینک یانه دفن ایشدر .
حتی ، نقاندن متواتراً منقولدر که ، بعدالوفات مرقد
مقدس لری لالی مبارکه ده مهبیط انوار اولدینی کرازا
مشهور اولشدر . بوتجلی سبحانی تک بعضاً قبری
اوزرنده بیلدیز شکنده و بعضاً ده نورانی برستون

(اقدام) ک تفرقه سی : ۹۰

طوشمش کوللر

محرری : حسین رمعی
آشانی به بو واز لاق دکل الک راحت قولتو .
قلیسنه او طور تیر . . بونلری کچلم . نه یایدک
آکلات ؟ .

— او طه جیله ایجری غایت مهم معروضتم
بولوندینی خبرینی کوندردم . بنم مهم دیدیکمه
او هیچ اهمیت ویرمدی . بنی ایکی ساعت
طیشازیده بکلندی . خبریمی بر قاچ دفعسه
تأکید ایشدم . نهایت : « کلسین » امرینی
ویرمش . ایجری کیردم . قارشینده دوردم .
جاتیق بر صورالته :

• — نه ایسته بورسک ؟ دیدی .
• — الکنزه تسلیم ایدیله جک مهم
بو مکتوب وان دیدم . طرفی اوزاندم .
گورور کورمز لمعیه تک یازینسی طایفس اولمالی که
بی بکنزی آندی . بنی دقتی دقتی سورزه تک

چوقدن بونلره رام اولشدر . یونان اساطیرت
کوره بیلدیری چلقی ایسته دیک ایچین « زه وفسن »
طرفندن زنجیر لره بر قایابه باغلانان « برومه ته »
فراتفور تلی بر الکتربک مهندسنه نسبتاً مجذوب
بر دینلجدر . بته اسکی اساطیره کوره آلانده
اولقرله هواده او جقدر لی ادعا ایدیلن قدیم جنک
الهار ی بو کونکی کور کولر منزه نظراً بزم ایچین
آرتق هر هانکی بر طیاره بی ضابطندن ده اخلارق اعاده
دکدر لر و ساجدن معمول ناورن بر تحت البحره

هیکنده مشهور اولدینی اورا مولو خانه سنک قدما
صلحای درویشلندن کرازا ایشتمش ایدم . شو
مقاله مخانه ویرمندن اول ، اخوان دینه شونی ده
تشییر ایدم :

اون ایکنجی عصرک سر آمدان مشایخندن
اولوب مشایخ مولویه آره سنده الک جوق مریده
مالک اولانلردن ، سلاطین عثمانیه دن بش پادشاهک
و بالجه رجال دولت و بر جوق موالی و مدرسینک
واووز ایکن دن متجاوز ووزانک و علی الخصوص
اسماعیل حاصم افندی ، و شاعر شهیر قوجه راغب
پاشا کبی ، دایرک کندولرینه انانله سسک پویش
اولدقلری ادرته مولو خانه سی شیخ کاملی انیس
رجب دده تک بوندن تام یوز طوقان کسور سنه
اول یازمش اولدقلری دیوان حقایق بیسانلرنده
ادرنه تک الی قیام الساعه اهل اسلام الله قالدق
منساره لرندن اذان محمدینک قهرلندن غلغه تکیر
وتهدلیک اکسکک اولیه جفته دائر بیانات و تشریحانی
وازدرد . و الی ولایت ارزنجانی عربت پاشا مرحوم ،
شیخه معتقد و دلداده اولدقلری ایچون دیوان
عالی لری ادرته ده باصدیرمشر ایدی . (۱۳۰۸)
خاطر مدده قالدیغه کوره شیخ مشارالیه :

« اور موطف مسلمیندره ، لافرا لته لخدمتده ، انجا مکارم

ینه اهل اهلومده قصر اولور . . . »
مأئده ادرته تک الی ماشاء لله ایدای اسلاده
قاله جفتی ایکی عصره قریب بر زمان اول تشییر
بیورمشلردر .

انیس رجب دده (۱۱۴۷) سال هجر سنده
ارتحال دار بقا ایدرک ، بیجه سنه خادی اولدینی
درکاهک حولینده غوده خاک غفراندر .

تخیر ضیا

ظرفی بیرتدی . مظاروفی او قومه باشلادی .
تانیه دن تانیه به زنگی دهاها زیاده اوچو بور ،
تیریت اولش سکسانک بر اختیار کبی آلک
پاریار تیره دیک کورولور دی .

— باقی . . باقی بم ایاغده اونک کبی
تیره یور . صوکره ؟

— صوکره هیجانی ضبطه اوغراشهرق :
« بش آلی آی صوکره واقع اولان بو بولده
تبیلیقات شرعاً و قانوناً مسموع اوله ماز . »
دیدی . . .

— وای ادینمز وای . کویا ایشسک
باشلا تفتیجنده شرعه ، قانونه رعایت اولومش
کبی شیمدی بو گله لری سوزه قاریشدر مقده
بر قاچاق پولی آزا یور . سن نه دیدک ؟

— صوکره جوانکن بومیدر ؟ دیدم . . .
— او نه دیدی ؟

— « ایلک بار » کبی مشتریسی کنترلی
بیر نجاران آورده ایشلرینی اوناق بر قادیلیک
ایلردن صوکره بولورده کبی بر ادما سنه فارسی
کوچک برتیمدن باسنه نه جوام اوله بیلیر . . .

مشاهده
و
موضوع

اسکی بر اصول

محمدری
عقرب قدری

«تاریخچه وقعه زغر» عنوانی بر رساله وار؛ بو، ۹۳ شماره سنده روسل طرفدن اتقاع ایسین شرقی روم ایلده ک فجابک بر قسمی، اسکی زغر قصبه سنه دائرالاناری مصور آجیقلی بر حکایه در و او قصبه نیک مقبسی مرحوم حسین راجی اتندی طرفدن مشاهده وخطره طرزنده یازیشده صولک کوزده ایکنجی دفعه اوله رق تکرار بو رساله ی اوقیورم؛ کولکم حزن والمه دولیور، کوزلم یاشازیور.

اسکی زغر قصبه سی تره سیدر؛ ۹۳ شماره سی نه ایدی؛ ایچمه ده او براری او کولاری خاطر- لایان قالدی؛ هیات، پوتون بونلر بزم ایچین، چوقدن بر باشقه مننه عاتدافسانه لر کیدر.

شرقی روم ایلی فاجه لرینی فایشدریمه نه حاجت! دهالوزنده مسلمان شهیداسک قاناری قورومه مش غربی روم ایلی طوبرافرمزری بیله کولجکل خاطر- لایور؛ سلاطینک، مناستر، اسکوب، یانیه قوصوه الخ. کله لری - بتون بوولایتره، بوولایتره که دهالوزنده قدر والیر، منصرفلر کوندریوردق؛ - بزم ایچین قدیم برداستانده اوقونان اسم حاصلردن دهالوزنده حافظه نواز دکادر.

هنا یوزنده برملت دهالوزنده که بزم قدر اوتوقان اولسون؛ احتیال برکون کله جک بو دملری ده اوتوقه جغز؛ اوتوقه جغز که متارک دن صوکره کندی یاختمزده بیله انواع اذاجغاره، انواع تحقیر و تزییفله معروض قالدی ایدک! اوتوقه جغز که مملکتیزک الک عزیز ایکی یازجه سی، نامرد و حریص بردشمنک آغزینه - کولک اوکنه کیمک فیرلا فیرلیر کبی - آتیلدی ایدی؛ اوتوقه جغز که یونان اردولری نای آلتنده طاق طاق باربار سورولری عقیف، ساکن وچایشتاق آناطولییک تا باغزینه قدر صوقولوب ک ماعون واک بیجی احتراصاتی قلمینه تصدی ایتمش ایدی و بو یوزدن، بیکارجه مسلمانک مالی، جانی، عرض و ناموسی تاریخ عاتده منلی کوریلیمش بروحشت و شاعت ایننده عموها اولشدی، اوت، قورقارم که بوتون یوناری ده اوتوقه جغز، بوتون یوناری ده بر باشقه مننه عاتد سوزشلی افسانه لرکی اوقوبه جغز ایلیوم ایننده یا یوب طووشدیفمن شو معظم و مهیب آناطولی هالک سندن اخفاده براته جغز خاطر «تاریخچه وقعه زغر» شکانده برکوجوک رساله دن عبارت اوله جقدر.

بزم، دو قسان اوچ شماره لرندن بری باشمزه کان فلاکتلرک بر تک فلاکت زنجیریتنک هب عین جفسدن خلفه لرکی اولدیفنی حالادارک ایده میوزر. ظن ایلیویوزرک بونلر آری آری اسباب و عوامک تولید ایسینک بر طاق آری آری نکبتاردر؛ ظن ایلیویوزرک شرقی روم ایلی باشقه غربی روم ایلی باشقه سیدرله قایب ایتنک؛ بسار ایادن موراشیه جیز بره سنه قدر اوزاتان حوالی داخنده انقاضمزدن دوت بو یوک قرالقی چیقاران حادثات، ظن ایلیویوزرک، بو کون سوریه، عراق و عربستانده انقاضمزدک دیگر بر قسمندن مختلف کوجوک حکومتلر احداث ایدن حادثان باشقه شیلردن. خایر؛ بوتون بونلر هب بر فاجه منک برنجی، ایکنجی، اوچنجی برده لرندن عبارتدر و بو کون غربی آناطولیایده مسلمان تورکنه قارش ایلیان مظالم بوگدن یازم عصر اول شرقی روم ایلیده ک مسلمان تورکنه قارش یاپیلان مظالمک دوامندن باشقه برشی دکادر؛ بو نقطه نظر دن، ۹۳ تاریخندن اعتباراً طرفردن یازیلان بوتون فجام کتابلری زغر مقبسی مرحوم راجی اتندیک یازدنی سوزشلی مقبک بر مابعدی، بر ذلی تلق ایلمایدر.

«تاریخچه وقعه زغر» بی اوقورکن، هر صیفه ده و هر خطرنده برکه توقف ایوب غربی و مرکزی آناطولیایده و قوع بولان صولک یونان خایعک تقرعاتی خاطر لایوردم؛ شرقی روم ایلیده جریان ایکن او اسکی خایع ایل بونلر آره سنده

نه صیق، نه صمیمی بره شایب و ار! هب عین بهانه لرله آمیلان مسلمانلر، هب عین وسیله لرله باصلان اولر، هب عین زهرنی تیدیدلر، هب عین وحشی طورلر، اک کوجوک تقرعانه قدر هب عین تقتیل و تخریب سیسته منک تطبیقاتی...

زمان دکیشمشدر، اورته بر طاق یکی بره اسپیل چیمشدر، مدنیت ایلمشدر، لکن یازم عصری متجاوز بر وقتدن بری تورک انا ایکن سیاسی، تورک انا ایکن اصولی اصلا دکیشمه شدن. بر زمانلر روسلرک احداث و حجاب ایتدیک بر اصولی، بوسیاسی، شمدی، عیدله باشقه دوللر تطبیق ایلیویور.

بعضاری، یازم عصر دن بری مئادی قتل عاملره معروض بر ایلیان تورکنلرک آدی نه دن «قتل عامی» چیتدی دیبه شاشیور؛ اوت، هب اولن تورکدر، فقط نتیجه ده اولدیردن یته تورکدر. بوسرکده فتاحی ده یته اواصلوک ایجاباننده آزامتی لازم کایر. بو نوع بهتان و افتراق باقی قالان تورکنلری معاً اولدیرمک و یاخود مستقبل قتل عاملره حاضر لاق اینین در. مدنی و بویوک شهرلرده حیوانات مذبحه لره سوق اولنورکن صبرت لرینه دامغا باصلایر؛ بزه عطف ایلیان جانانلر قار (1) ده طاق بو نوعدن تغافلر کیدر.

نقد جوق کوبنده
مکتوبه
مکتوبه

اورنیه» دافنه نه قولونه» طرزندن چوان ماشقه سوس
مصنور بر اثر آندی و بو اثر ادبی قدرتی
سایه سنده بوتون کواکله اوزرنده نا مأمول
بر تأثیر اجرا ایندی، هرکس ده برقیه عجبی،
بر کویلوک ابتدایی، بر طبیعت و طبیعتدوش
چوشقونانی در باشلازی و کرک کبیر محطارده،
کرک ادبیاتده روستائیلک عادتا برکی مودا حالته
کیردی و نهایت، کونک برنده و ان ذائق ووصولک
خلاق العاده دهاسی بومودا جریانته حقیق و صمیمی
وجه ماهیتی ویردی.

شمدی بیله حالا بو یوک وازلی طبیعتله فارشی
فارشی به کادیکه من زمان بو آدی خاطر لامامق چکن
اوله مایور. واقعا عمومی ادبیات تاریخنده روستائی
طرزلك ابلكه مدعی ژان ژان کاکدر. قدم یونان
ولایتین ادبیاتلرله طبیعت شعرکله هیچ موضوعلر
ندن بریدر. اساساً طبیعی عناصرک بر نوع
تألیفندن عبارت اولان اسکسی دینلرله اساطیرک
باغرنندن قویان هر سسی یا کونسه، یا آیه، یا بوییه
یا طوبراغه فارشی یوکسه من بر مانجاندر. بزم
تصرفی ادبیاتزده بوتوعک سواک درجه شایان
دقت نونهلرینه تصادف اولنور. جلال الین روی تک
وجود استغراقلری بر باقمه کوره طبعی ژان ژانک
روستائی هیجانلرینی آکدرر؛ ذاتا یوسوچهرلی
مجدولک بزم بوتولک صوفیلرله بگردن طر فزی
پک چوقدر. اوده بوتولر کبی «داغلدن آقان
صولرک» دالارده اوتن قوشلرک و تیرلرله آسن
وولکارلرک سنده جوشقون بر دعا و مناجات
صداستک ازلی آهنگی حس ایذر.

اساساً طبیعی سومک بر نوع عبادت دکبدر

نه حتی دنجبه صرحوم رجائی زاده عمود اکر
خاطر لامامق قایلیدر؛ چاملجه حامدی و سزائی بکی
ناصل یاد ایلدیر و سه بوراسی ده اولهجه «استاد
اکرم» ک ادبی یادیه مشوعدر. فقط اعتراف
ایلی که «آنطولی صاحب لریک بو تیرلری ضاملی
ادبیاتک بو بوجه ذروه لریک بزه اک یوکسک
وانک علاقه بخش کورونک لری برلر دکلدن. نه بو،
نه اولر کوی و قیری، طبیعی لازم کادیک قدر
آکلیه مادیلر و شعر لرنده هیجانسز بر روستائیلک
یادیلر، روستائی شعری بر نوع منظره تصویری
ایجاد ایتمکدن عبارت صاندیلر. بوشیدا روحلر
طبیعی اوکسنده بر شاعر لردن زیاده بر
رسام ایلدیر؛ هر ده اوله رساملر که طبیعی
اولدنی کبی قویسه ایذرلر و یا خود آفاج
طاش و چن و قیون سورولری، چوان و صو
کبی بر طاقم قیر عناصرینی آلوب هینی یان یانه
دیزلر و بوتلردن بر ده نور وجوده کتیر برلر
حامد تک «هیرا» سی یوک اک افودجی نونه.
لرلندن بریدر؛ بر آفاج، اوستنده بر قوش
آلنده فالول چالان بر چوان و تازلال اورنه سنده
خرمان بیفتلری، بر یاماجدن آقان بر ایجه صو
ایشته هر شیدین اول کندی روحیه مشغول
اولان بو درین آدم ایچین طبیعت، قیر، هیرا
بوتدن عبارتند و بو هیرا ایسه تیاترو صحنه لرنده
کوزیکور اوچه مقوامنظره لردن پک او قدر قوی
دکلدن.

فقط نه حامد پک ایچین نه صرحوم اکرم
ایچین طبیعی بر ژان ژان ووصو وجدیله
آکلامامش اولتی او قدر شایان اهمیت بر
نقیصه دکلدن. چونکه بوتلر، کوزلری ذاتا
کندی ایچولرینه دوعری چوبلش اساتلردی؛
هانکی روزکار حامدک روخنده آسن فورطنه دن
دها قوتلیدر، هانکی اوچوروم اولتک حساسیتی
قدر دریندن، هانکی چوالک فالولی مقرر صرته.
سندگی درونی موسیق درجه سنده حن و آهنگلر
دولدر؟

برجیوق بوتولک شاعرلر و ایزدر که طبیعی
آهه ماملردن. ذیرا، ادبی اولان هر ذوق کبی
طبیعتی سده بر حرت مثله شیدر؛ واقعا بونده
هر آنگ بوتولک دخلی واردر، لکن اساس اعتبارله
روستائی حساسیت ده خصوصی بر تریه تیجه سیدر.
لاذلی ایچین هرکس بر کوزلر هیکنن، بر کوزل
تالولق و یا ماماری بر اثر دن خط آله مایه جی کبی
هر کوزو هر روح ده مطلقاً طبیعتک کوزلر کبی کوروب
آکلیه مایه کورسه بیله نهایت بر فوطوغراف او بزه قیقنک
غیر شعوری حساسیتله کورور، بوتدن باشقه
بعض کیمسه لرده ولدر که فیرده عادتاً حیوانی
بر نشویه قایلیدر، یعنی طبیعتک بوتلر اوزرنده ک
تأثیراتی تمامیه عضوی و مادی در و بالطبع بو
نوع حساسیت ادبیات و بدیعیات ساحه سته
کیره بیلمکدن چوق اولدیلر.

فرانسده اون سسکونجی عصرک اورنه لرینه
قدر ادبی عالیده روستائیلک بر نوع کویلوک
وقایاتی کبی تلق اولنورمش، فالواقع اشائی
بوقاری ایکی عصراتی بر حیثاته منظر اولان
«فلاسیک» فرانسز ادبیاتده، طبعی بزم
«فلاسیک» ادبیاتزده اولدنی کبی طبیعت بوقدر
شیر، شاتو و سراسی عیطنک خارجنده بر عالم
اوله بیله چکنه احتمال و بر مک بیله اودورک مصنع
و عین اساتلر آقیری بردوشونه کبی کابردی؛
بوتلر ایچین کوربه قوقان کویلرده، سادریش
خرمان بیفتلرنده، یالچین داغ باشلرنده، خشین
و هیوف اوچوروملرده آقایلری اراحتسز ایدن
کبی بوتلرنده، قیون و اینک سورولرنده، صوکر
کویلی ویا چوان دینلن قبا صابا اساطیرک یا شا
بیلرنده بر شمس ویر کوزلک بوتنی قدر غیر بدیعی،
قیر ادبی، چونکه غیر مدنی - بر حرکت مصور
دکلیدی. اودورک بدیعیاتده ایچیه، طریقه،
سویلی اولیاتی هیچ برنی کوزل عیناً اولتاز و بر
شاعره موضوع تشکیل ایده سزدی. فقط وقتا که،
بر ادبی عننه ایله پک او قدر علاقه سی اولان بر آدم

مشاهده
و
مدرسه

اسکی بر اصول

نمونه
تغییر قدری

« تاریخچهٔ وقعهٔ زغرہ » عنوانی بر رساله‌وار؛
پو ، ۹۳ عماره‌سندنه روسلر طرفندن اتقاع
ایدین شرقی روم ایلیده کی نجایک بر قسمتی ،
اسکی زغرہ قصبه‌سنه دائر اولانلری مصور آجیقلی
بر حکایه‌در و او قصبه‌نک مقیمسی مرحوم حسین
راحی افندی طرفندن . مشاهده وخطاره ملزنده
یازیشدر . صولک کونلرده ایکنجی دفعه اوله‌رق
تکرار بو رساله‌نی اوقیورم ؛ کولکم حزن واللله
دولبور ، کوزلرم یاشازیور .

اسکی زغرہ قصبه‌سی کزه‌سیدر ؟ ۹۳ عماره‌سی
نه ایدی ؟ ایجه‌زده او برلری او کونلری خاطر
لایان قالدیمی ؟ مہیات ، یونون یونلر بزم ایچین ،
چوقدن بر باشقه مننه عائد افسانه‌لر کیلدر .

شرقی روم ایل فاجه‌لرینی قاریشدر مقعه‌نه حاجت !
دها اوزونده مسلمان شهیداسینک قاناری قوروموش
غربی روم ایل طویر اقلر صری‌نیله کوجکله خاطر
لا یوزر؛ سالتیک ، مناسر ، اسکوب ، یانبه قوصوه
الح . کله‌لی - بتون یولاینلره ، بولوالره که دها
دوتنه قدر والیر ، متصرفلر کونلریوردق ؛ -
بزم ایچین قدیم برداستنده اوقونان اسم خالصلردن
دها زیاده حافظه نواز دکلدر .

دنیا یوزنده بر ملت دها وار بیدر که بزم قدر اوتوقان
اولسون ؛ احتمال بر کون کله‌جک بوملری ده اوتوته‌جفر ؛
اوتوته‌جفر که متازک دن صوکره کندی یا تخت‌زده‌بیله
انواع اذای و جفالره ، انواع تحقیر و تزییقلره معروض
قالدی ایدک ! اوتوته‌جفر که مملکتیولک الک عزیز
ایکی یازجه‌سی ، ناصر د و جریص بردشنگ آغرینه
- کولک اوکنه کیمک فیلا تیرلیر کی - آتیادی
ایدی ؛ اوتوته‌جفر که یونان اردولری نای آلتنده
طاق طاق باربار سورولری عقیف ، ساکن
و چالیشقان آناطولیونک تا باغرینه قدر صوقولوب
ک ملعون واک بیسی احتراصاتی طلبینه تصدی
ایتمش ایدی و یوزدن ، بیکلرجه مسلمانک مالی ،
چانی ، عرض و ناموسی تاریخ عالمده منلی کورلرله
بروحش و چاعت ایچینه محو وها اولشدی . اوت ،
قورقارم که یونون یونلری ده اوتوته‌جفر ، یونون
یونلری ده بر باشقه مننه خالد سوزشلی افسانه‌لر کی
اوقوبه‌جفر و ایوم ایچنده یانوب طوروشدیفمز شو
معظم و مہیب آناطولی هائلستدن اخفاده برافه‌جفر
خاطره « تاریخچهٔ وقعهٔ زغرہ » شکنده بر کوجوک
رساله‌دن عبارت اوله‌جقدر .

بز ، دوقسان اوج عماره‌لردن بری باشمزه کلن
فلاکتلرک بر تک فلاکت زنجیرینسک هپ عین
جفسدن خلفه‌لری اولدینی حالادوراک ایدمه‌میورز .
ظن ایدیورز که یونلر آیری آیری اسباب و عواملک
تولید ایتدیک بر طاقم آیری آیری نکبتلرد ؛
ظن ایدیورز که شرقی روم ایللی باشقه غربی
روم ایللی باشقه سیدرله قایب ایتدک ؛ بسار ایلادن
موراشیه جزیره‌سنه قدر اوزاتان حوالی داخنده
انقاضزدن دوت بویوک قرائق جیفاران حادثات ،
ظن ایدیورز که ، بو کون سوریه ، عراق
و عربستانده انقاضزک دیکر بر قسمندن مختلف
کوجوک حکومتلر احداث ایدن حادثاتن باشقه
شیلردر . خایر ؛ یونون یونلر هپ بر فاجه‌نک
پرنجی ، ایکنجی ، اوچنجی برده‌لردن عبارتدر
و بوکون غربی آناطولیده مسلمان تورکنه قارشلی
ایدینلن مظلوم یونن یارم عصر اول شرقی روم
ایلیده کی مسلمان تورکنرینه قارشلی یایلان مظالمک
دوامندن باشقه برشی دکلدر ؛ بو نطقهٔ نظرندن ،
۹۳ تاریخندن اعتباراً طرفزدن یازیلان یونون
نجایک کنالری زغرہ مقیمسی مرحوم راجی افندیکنک
یازدنی سوزشلی مقبهنک بر مابعدی ، بر ذلی
فاق ایتیلدر .

« تاریخچهٔ وقعهٔ زغرہ » بی اوقورکن ، هر
مهمه‌ده و هر سطرندمه بر کره توقف ایدوب غربی
و مرکزی آناطولیده وقوع یولان صولک یونان
نجایک قرائق خاطر لا یوزدم ؛ شرقی روم ایلیده
جریان ایدن او اسکی نجایک ایله یونلر آره‌سندنه

نه صبق ، نه صمیمی بر مشابہت وار ! هپ عین
بہانه‌لرله آسیلان مسلمانلر ، هپ عین وسیله‌لرله
باصیلان اولر ، هپ عین زهرلی نبدیلر ، هپ
عین وحشی طولرلر ، اُک کوجوک تفریغانه قدر
هپ عین تقبیل و تمجیر سیستہ منک تطبیقاتی . . .
زمان دکیشمشدر ، اورته‌به بر طاقم یکی بره‌نسبیلر
چیفشدر ، مدنیت ایلریشدر ، لکن یارم عصری
متجاوز بر وقتندن بری تورکی اما ایتک سیاست ،
تورکی اما ایتک اصولی اصلا دکیشمشدر .
بر زمانلر روسلرک احداث و جای ایتدیک بو اصولی ،
بوسیاستی ، شمعی ، عینده باشقه دولتلر تطبیق
ایدیور .

بعضاری ، یارم عصردن بری متادی قتل
عاملره معروض بر اقیلان تورکنرک آدی نهدن
« قتل عامی » چقمدی دیبه شاشیور ؛ اوت ،
هپ اولن تورکنر ، فقط نتیجه‌ده اولدیردن ینبه
تورکندر . بوسرکده فتاحتی ده ینبه او اصولک ایچا ایتدنه
آرامق لازم کایر . بو نوع بہتان و افتزالر باقی
قالان تورکاری معنا اولدیرک و یا خود مستقبل
قتل عاملره حاضر لاق ایچیندر . مدنی و یوبوک
شهرلرده حیوانات مذبحه‌لره سوق اولنورکن
صبرت‌لرینه دامغا یاصیلر ؛ بز عطف ایدین
جاناوارلار (۱) ده طاق بو نوعدن تغالر کیلدر .

ادبیات
مصاحبه‌سی

ادبیات و دیبه

نحری

بعقب‌تقدیری

ایتالیات، مشهور ادیبانند بری « جوانی یاپتی » بوئدن برییل اول حضرت عیسا نك جانته داتر « میحک تاریخنی » عنوانی بر کتاب نشر ائندی . بو کتاب در حال مموله فونده بررغبت قازاندى ، بوزیکارچه نسخه‌سی صایبای ، برچوق لسانره ترجمه ایدیلدی ، فرانسه‌جه ترجمه‌سنگه باشنده شو سطرلری اوقوبوز :

« جوانی یاپتی » نك « ایستوریادی فرستو » سی ۱۹۲۱ سنه‌سی مایس آئله‌نشار ائندی وایتالیا عامه‌سی طرفندن یاری تصوفی برشوق وجوشله قازانیلندی ، او قدرکه بو ییکی اترك قازانیدی و غت اکر منجی، نصرلک ائک بویولک ادبی حادثه‌سی تاق اولیور . « ایستوریادی فرستو » برسنه‌دن بری همان همان بوئون لسانره نقل ایشلدر و یاخود نقل ایلدی اوزره در ؛ زرا ، بو اثر بوئون خرمیناق عائله ودورک الام واکدارى آلتنده ازلیش ، بو ناملش اولان وترغیب و تسلی به محتاج بولان پدقنلره خطاب ائتمکده در . « مسیحک تاریخی » تام زماننده یئشدی .

جوانی یاپتی به داتر یازیلان مقاله لر دن آکلا- بورزکه هنوز قرته باصامش بو کنج ادیب ، شمدی به قدر هیچ برشییه ایتانمازانی ، هر شیشه قارشی انصاف ترجمه هموم لری ، مقدس و هموم لری تزییف و تحقیر لری ، خلاصه روحنا دارانی و قورافانی ، فکر نیک خشونت و سرتلکی ایله معروف بر آداتین . حتی حرب مجوی ائناسنده و اوندن اولکی نشریاتی ایله ظلمک ، حربک ، قساک ائی برشی اولدیغنی ایتانه بیله قانیتمش و بو نك اوزرنیه بر قابولک نغمه‌سی طرفندن کندیسه « کوچوک نرون » ، « تپلکلی مورخ » کی صفیلر اضافه ایلشیدی . خالبوکه بو صولک اثری یالکز رحم و شفقتک ، یالکز نواضع و فراغناک منبدر . واقعا « مسیحک تاریخی » کینیسائی بر کتاب تاق ایدیله من ، فقط « ارتستره نان » نك « یسوع حیاتی » نامنده کی اثری کی ده علمی و تاریخی دکادر . زرا بر حقیقت سرتلک اندیشه سنندن زیاده دینی . بر وجد ایله یازلیش کتابلردن بریدر . جوانی یاپتی انجیلی عنعنه نك خارجه هیچ جققانله برابر انجیلی کنندنه کوره تفسیر ایدیلور و یسوع نك دوغمه‌سی ، یومه‌سی ، مصره هجرتی ، رسالتی ، معجزه لری ، چکدیگی ادا و جفائی و نهیایت ، - نصرانی تاقی به کوره - حاجه کرلیشینی ، بعالموتی ، سیاه عروجی قافاسیله دکال قلبیه حکایه ایدیلور ، اوله که انسان بو کتابی اوقورکن هر صیغه سنده کوزلرنیه یاشار دولدیغنی و یوره کنک صاف و جاودانی بر حزن ایله آزیلدیگی حس ایدیلور .

جوانی یاپتی بو کتابی ، نصرانیتک بر نوع « مولد نبوی » سی کیندر و بو کنج ادیب دینداش لرینی سلیمان دده نك بزی آغلانندیگی آغلانسه کرکدر . واقعا خرمینان منظرک ادبیاتی ، رسنی و موسیقی سی اون یذنبی عصره قدر هی تورانی و انجیل مناقیدن ملهم ایدی ؛ هر شاعرک ترم ایتدیگی قهرمان یا بر عزیز و یا بر عزیزه ایدی . بشریتک ائک بو کسک داهیمی اولان میکل آنچه لولک فرجه سی موسادن ، عیسا به عیسانن عزیز سیاستیانه قدر هب دینی لوحه لری مصوردر ؛ اسامه موسیقی ایله رسم نصرانی حساسیندن دوغمش و او وجداننده تکامل ایش اولدیغنی انجیلین ، حتی صولک دورک رصام و موسیقیشناساری انجینه بیله حیانتده هیچ اوزسه برده هرم آ ناک رسمنی یاتامش و یاخود بر « آومهاریا » بنه له معش بر صنعتکاره تصادف ائتمک ممکن دکادر . بو نقطه نظر دن کال قطنیله ادا اولنه بیلر که خرمینانق ، خاصه قانولیکک ، کاسیا نك نصرانندن ، قانولردن ، اوامر و نصایحینن ، تشکیلاتندن ، رهبان صفتلک سبق و غیرتندن ، میسیونر لری نك او فوق البشر فداکار قلمدن زیاده صنایع نقیسه متسبیلری نك شاعر لریک ، موسیقیشناس لریک ، رسام لریک اثر لری سایه سنده فأسیل ایش ، آتیق بول واسطه - سیه دیر که زهد و تقوا قلله برلشمش ، دینی

وجد و جوشش مزاجلره وسیع لره قدر نفوذ ایله منش و نصرانیت مدنیته توأم اولشدر . بو اعتبار ایله ، بر آزا اول نامی یاد ایتدیگیمز میکل آنچه لول و اوتک هر بیلدی ، خرمینانلغه کلش کینش بوئون بایلردن زیاده خدمت ایشلدر . ایوم « وائقان » سرانیتک هیچ بر راهی بزی او سرانیتک آرقه طرفنده کی « سبتین » معبدنه کوردیکیمز رسملر قدر دینی وجهه سوق ایدله من ، بو معبدک طراوانی انسانی تا قنبدن و غیبه سنندن قورابان بر « کتاب مقدس » در و خرابه مقابل اولان دیوارنده کی « روز جزا » لوحه سی مناهی و معاصی به قارشی کرلیش ائک قوتلی سدلردن بریدر . فلورانسلی مهذب رسامه بو شاه اثری دیگر بر شاه اثر الهام ایشلدر ، اوده « داتنه » نك مشهور « جهنم » نام اثریدر . خرمینانلغک ایکیچی بر آیده‌سی اولان بو شعر کتابی ایوم هر هانکی بر مدون دین کتابندن زیاده قلبره عبادتی ، فراغتی ، اطاعتی و قدرت ایهه قارشیننده خوف و حشینی اوکره تیر . تاسو نامنده دیگر بر ایتالیان شاعر نك « خلاص اولش اووشلم » عنوانی کتابی ده عصری نصرانیتک بر انجیلی کیندر . غرب ادیبانلرنده بو کی اثرل صاییمه یله بیتمز ، او قدر چوقدر ، واقعا بزدهده بوئدن بر عصر اولنه کانه به قدر دینی حساسیتله ادبی حساسیت بری برندن فرق ایدیله چک درجه ده توأم کیندی . هانکی شاعر نك هانکی دیوانی بر مناجات و یا بر نعت ایله باشلاماز ؛ هانکی عشق شعرنده فنا فی الله اولش بر روحک رعشه لری یوقدر ؛ ائک نفسانی و ائک حواسی شاعر لر مندن بری اولان ندیم بیله معشوقه سی تصویر ایدرکن بزه شو مصراع لرله بر آیتک معناسی تلویح ایده چک قدر اسلامی بر هوا انجینه در :

قشارک بالاده سیرایت رخ لری کور زبرده
قیل نالشا قصر خلدی سایه شمشیره
لکن صولک دورک مسلمان شاعر لری بردن
بره بودی عنعنه نك خارجه چیقدیله ، ادیبان یالکز
دنیوی و بشری عالمک دار چرچومه سی ایچنه صوقدیله ،
مثنوی و مولد نبوی حساسیتی تامیله اون تولدی
و بو نك برینه بر نوع لزومندن فضله ائی قانی بر
ادبیات قائم اولدی . یکی پش شاعر لر من دینک
بری یالکز مدرسه ایله جامعدر صانیورلر ،
حالبوکه دین عین زمانده ادیبانکده مالیدر . دین
ائک زیاده شاعر لریک آغزنده در که لاهوتی برصدا
حاله کبره ، تکامل ایدر ، اعظمی انکشافه مظهر
اولور و قوری بر فکر حالتدن چقوب و دوغریدن
دوغری به قلبه برلشیر ، قلبه سیتز و بزه کوره
اصل دیندار لری ده قیلدن کائن الی بر دوغوردر .

اقتدار

امت اسلامیہ
آبونہ شمارہ
۱۹۲۱

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 25777

۱۳ جمادی الاول ۱۳۳۹ * بازار * ۲۳ کانون ثانی ۱۳۲۷
۱۹۲۱

بوکون (پہرلوتی) کونیدر

تورککلر ، ہرستہ ۲۳ کانون ثانی کوشدہ (پہرلوتی) نیک نامنی حرمت وشکران
ایله یاد ایدرک تورککلر جوانورد وحقیرستت مجبہ اظہار متدارینی
بر وظافہ عد ایدیورل

کچن سنہ تقریبتش اولدینی اوزرہ بوکون، (پہرلوتی) نیک یاد نامہ حصر و تخصیص
ایلدش بریوم خصصه صدر . بو مناسبتله بوکون (پہرلوتی) جمعنی طرفدن تورککلر
بودننی ، وفاکار مدافع دوستہ برتلفر نامہ کشیدہ ایدیہ جکدر .

«پہرلوتی» کونی

ہیچک منت وشکرانی قازانمش بووک ومبارک
انسانلردن برورد ؛ نیک نامی بوندن بر قانچ
زمان اول استانبولدهکی دوستلردن برینہ
کونیدرکی مکدوبدن یک آغیر خستہ اولدینی
ایشندیکدن زمان عینکینزک ہواسنہ نادانامی
بر ماتم حریف چوکش ، تا نادوانک آک اوجرا
کوشہ لوبہ قدر ہر بردن بومانک عکس صدای
ایشدیلدی . بوکون کہ ، اونی - حلقہ چکر
ہمزبورازک اوستندہ موج دوہنوز بھوانی نفس
ایدر بیلیوروز ، فلج آیدن ، کوزلرمن ایدند . نئی
ایدرزک دوشبانلرک اوقدر چوق اولدینی بوختی
دنیاہ اولک قلی دہا بر چوق سنہ لر بزم ایچین جاہ
جقدر . بیکس تورککلر بولہ فلبلرہ نہ قدر احتیج
وار ، بوی ینہ او بیلیورونک ایچیندرکے پاشلی
کوزلرمنی کندیبہ دوشری چور دیکس آناز
مطلقا اولکدہ بزی آفلاہرق دوشوندیکی نلردہ
«پہرلوتی» سوک زمانہ آرتق کوسکون
بر سسکوہ داش کورینور ؛ عجب بو ہلوی
اختیارہ آرتق بزم اوغور سزده جای شمدن نفوری
کلدی ؟ عجیبہ حالسوزدن آرتق پوسیبونون
امدیجی کندی ؟ . عظیم تورک دھواسیلہ بومانک
، شانلی انسان آرمستدہکی بو عظیم ومؤلم غفلہری
شور ، تمییزہ آرتق ، نہ حسارتن ، نہ توپوز
قائمشور ؛ فقط اوبیزکے بعدما کولکدہ طر قندی
بر فلاکتلرمن نسبتندہ کتیبیلہ بچک ، عین
اوقردہ آجیلان اوچوروم درجہ سندنہ دربتلہ بچک
و بز ، جانتانی سوکتش ، بری بریدی بریشان
ولش ، دولرلہ ، بیداردن ، سقطلرلہ عابلقردن اجلرلہ
سقبیلردن صرک باچارلر ایچیندہ بر کتہ
حالیہ بو اوچورونک کتارندن حر سبل بو
تاریخدہ اوکا دوشری ہاقر ایچن ؛ دیہ جکوک ؛
«عزیز دوست ، عزیز دوست ، اوقدر
سوردیک ساف شانہ لڑہ آرتق اذان صلیری
دووناز اولدی ، کونکشدہ اوطوردیک سیاہ
سربلر بر بر صولی قورودی وکنچکنک
خلیلرینہ کیمش بوزی اورتولو روحلر جاہ مزک
آولوسندہ اوچوشان نازین کورجیلرلہ برابر
اورنددن قایب اولوب کتیدی . فقط ، بر خلیجک
اوستندہک سازینین ماہتابہ باقداجیہ وصولش
اورتولری آتشدہ ، نان اولیازمزلہ ، جھانکیر
لرمنک ترہلری اوکشدن کیدیجکے ہب سنی ،
دانا سنی خاطر لایوروز .»

بوکون «پہرلوتی» کونیدر . کچن سنہ دن بری
بوختم اسم ملی سالنامہ سزدهکی بوم خصوصلردن
برینہ رینککے جوشعلیسنہ علم اولدندہ ؛
واقعا بویل کچن بیلہ نسبتاً «پہرلوتی» نامی
دھا بوغوق برسسنہ ودھا عزون برچہرملہ یاد
ایدہ جکر ؛ چونکہ کچن بولہ بویل آوستندہ ورک
ہانک اوستنہ چونکہ عینت ومصیبت بوی دھا زیادہ
آغیرلاشمن ، مادتاہیمی فرادافر نفس آلامہ چل
برحالہ صرقدندر . بوکارغما اون اوچ ای اول شکل
ایدن «پہرلوتی» جمعنی «اعضاسک بر چوشنی
قایب اتش ونا اسمازلردن سازصلمش اولملہ
برابر باشنہ چونکہ چانیسک آلتندن نہ بوکونی
خاطر لایور ، ینہ بوختم نامی تجیل ونڈکار اٹک
وسیلہ تی احتیاج ایدیور . واقعا بویل ، کچن
بیل اولدینی کچن بوکونک شرفتہ ناچاندار اولدین
نہ احتیاج تر تریب ایدیہ بچک ، نہ آتشیج نفلر
سولہ نہ بچک ، نہ غزہ لر ایلک صحفہ لردن
سوک صحفہ لرنہ قدر «پہرلوتی» بہ دائر بازلر
ورسملرلہ درناہ جقدر . فقط ، بوسنہکی بوم
خصر ص دیکر ؛ نسبتاً یک چوق دھا اتلی ، یک
چوق دھا صمی ، درین وحر اولی اولدیندر .
وطنک بو مہم فلاکتہ ، تورککلر بوقارا چختہ کوز
پاشی دوکدار ، وطنک بوکانہ ایچنی مدافع
تورککلر بونک ، صحنہ دوسیلہ خاطر لایور
کونی کندی اوستندہ کندی چوقو قری رسندہ
کندی ایچندن عزون بر صرلہ کسید اٹک
بولی بولہ جقدر .

«پہرلوتی» نیک بیک کورلر مشکلاتہ چاریدہ ؛
بیک کورلو مہالکے کوس کرورک ، بز قارشی
اوقدر خصصہ آورہ پانک اورنہ سندنہ سندنہ
بری - تا بالغان حربندن بری - پایدینی عبادہ
نہ کی بر تیبہ بریدی ؟ عظیم کورک دھواسی
بوندن نہ قازاندی ؟

اوت و بوکون پالکر فرانسدہ دکلی ،
آورد پانک حرطرتندہ لہمزہ حاصل اولان حربانی
ہرشدن زیادہ «پہرلوتی» نیک نصیبات ، مجاہدانہ
مدیون اولدینجری خاصتہ بوون کال فطیلتہ
وکال منتلہ خاطر لایور من ایجاب ایسر . بولک ایچیندہ
«پہرلوتی» جمعنی ، نیک ، سائر ملی مؤسسہ ک
ویا مطبوخاتک خلقی کورک افکار عمومی سنی نتیج
وتورنی اچنہ نوم بوقدر ؛ زیرا «پہرلوتی»
کورک ماتک اوقویب یازمق میانہ کتف
طہ لرنہ قدر چیزک قلدنہ بر شوکتش ،

د پہرلوتی جمعنی ، اعضاستندن
یعقرب قمری

مشاهده
ملاحظه

بکی افکار

مهری
بعقوب قهری

چنگارده بحره مأمور لر مردن علی فخری بک
 نایبده بر ذات بکا ، ایشایان ادیبانندن ترجمه
 ایشویکی بهض پارچه لر دن متفکر برکنایی کوندردی ؛
 یوکتاییده « داوونجیو » دن « مایلدسه راو » قدر
 بعض معاصر ایشایان ادیبانسنک آثارندن برچوق
 منتخب غونله وار . یونل دوشربین دوشربی به
 ایشایانچوق نقل ایدله بکی و غایت صدافله نقل
 ایدله بکی ایچین انسان درحال آیشادایی بکی برقرانت
 هواسنه کورد بکی جس ایدیبور ؟ بدیی ذوق
 بام باشقه ، تاب تازه بر فسونه قایلیدور و غیله منرا کونده بکی
 بر طایفه قاتولاری آچیلور . اکلوز که حداننده بر
 اولان گوزله ک ، خصوصی تجلیاننده سوک درجه
 غنظ و موعودر ، هرافلیجه ، هرملکته ، هرملنه
 کوره باشقه برنک ، باشقه برافاده ، باشقه بر
 شکل آلیور . یوتون شهرلک و یوتون ماترک
 بری برینه بکزه بدیی بو عصرده بیه ادیبانلر
 آره سنده ک فرق یایدز . بوکون اوروپا مدتی
 دیه مشغول برشی موجوددر ، فقط اوروپا ادیبایی ،
 اوروپا موسیقیسی ، اوروپا رسمی دئی برشی
 یویدر . انگیزلر ، آمانلر ، فرانسولر و ایشایانلر
 بدیی وادی تهنیتی هب عین منبهدن آلمش
 اولدیلر نه رغماً نامایه کنده بیلر نه مخصوص بر
 ادیبانه برصنعه مالکدر لر . « داوونجیو » یوتون
 منچلری و یوتون قصورلیله منسوب اولدیی منک
 روحی ودهاسنی تمیل ایدن ، « آناطول فرانس »
 ایلکلینه قدر فرانسوزدر . « کیلینغ » یوتون
 بر انگلترهدن . « کوه » ، آمانلرک
 اولدر علینده بولسان آتی دکزلر « کوه » ،
 اوشیدیا جنوب ماشق الک فاطمیسنز ، الک خالص
 آلمان چیلرندن بریدی .

صنعت و ادبیات عالی طبق طبیعت کییلر ؟
 طوبراقلر نکی هر برده بردر ، آناجلارک یافر افری
 هر برده بیشیلر ، سما و دکز هر برده مای
 گورونور ؛ فقط نه در اوکیلر سس که سزه شالده
 ایکن شالده اولدیلر کیزی ، جنوبده ایکن جنوبده
 بولده بکیزی خبر بربر و غربین شرقه بکیزکن
 اوراسی غربدی ، بوراسی شرقدر دئی سله نیر
 سانکه بوزاده کی مناظر باشقه تورلو عناصردرنی
 منکلادر ؟ هر زرده اولورسه اولسون بو عناصر
 هب صودن ، طوبراقلر و طاشدن و تیانانندن عبارت
 دکلی ؟ اوت ، بوکا هیچ شیه یوقدر ، فقط عین
 زمانده اقلیخون اقلیه ، حتی بر نفسا انبار
 دائره سنندن ، دیکرینه کجیکه بونکرک باشقه
 باشقه قوقولر آلدیلر ؟ کوزلر بکیزک باشقه باشقه
 رنگلر کوردن کده هیچ شیه یوقدر . ایشته ،
 ادبی و بدیی آثار آره سنده ک جولانز دهده ، بوله چه ،
 عین بنوعک ذوقی دویارز و چوق سیاحت ایش بر
 آدم حیات حقیقه نه قدر چوق کورکولر تاق
 ایدیلر سه ، صنعت عالندهده بو جولانی یایش
 کسه لر حسلرینی و فکرلرینی اودرجه تهذیب ایش
 ساییلر . یوتون مناسیله تام و حقیق بر « بدیی
 تهذیب » آتچی بوله برنجس سایه سنده تأمین
 ایدیلر بیلر . واقعا یالکیز بر نوع کوزه لالکی
 طایانلر و اولرجه به قدر هب اونک اوستنده
 فالانلر نادر دکدر ، نه کیم « فلاسک » نامی
 و پردیکیز کیسه لر اکثریا بو محدود و معین ذوقی
 انسانلر میانهدر . فقط بونلر ایچین ، روحک و فکرک
 بوله معین بر ذوقک و محدود بر تهذیبک انحصاری
 آله کوربیدی بر ترجیح مسئله سیدر ؛ بونلر او
 اهل کیه بکولر که مکیفانک انواعی طاده سولر
 و تیات یالکیز بر ناهسی و بر نوعی اوزرنده قرار
 ییشلر و اونک تریاقسی اولشلردر .

مع مافیه ، بزم شمیدی به قدر ، یالکر فرانسز
 دهاسنک ابداع ایشدیی کوزه لالکره سابلوب
 فالیشز بو نوع تریاقلکلردن بری دکدر . بز
 بو وادی به سوق ایدن شی یوتون غرب لسانلری
 آرمصنده فرانسزجه به بخش ایشدیکمز یوقدر .
 بو دلیل زرده ایکنجی بر آنا لانی اولدی و غرب
 حرثله آتچی بو واسطه ایله مناسیه کوربوز .
 بزم ایچین یوتون اوروپا ، اوروپا مدتی و اوروپا
 ادیبانی هب فرانسه در ، فرانسز مدتی و فرانسز

ادیبانیدور . بونک بوله اولیشی کرک فکر مرک ،
 کرک بدیی ذوقک دائره استعاده سنی آچه
 دارانشدر .
 ایشته علی فخری بک بکا کوندردی « ایشایان
 ادیبانی » کک صحیفه لرینی چوررکن بو کیت برده
 برده کوزم اوکنده آچیلمه باشلادی و دوشوندم که
 یازم عصری کین بر زماندن بری خاصه ادیبان
 و تهذیب ساحه سنده غربدن استعانه ایشدیکمز فکرلرک
 و ذوقلرک شمیدی به قدر مثبت بر تیه و برده پیشک
 سبی اومدنیته یالکیز بر طرفدن ، یالکر برکوشه .
 سنندن باش اوله مندر . واقعا اومدنیته ک انسانی ،
 الک مونس وک آهنگدار شکلی « راسین » لک ،
 « ولز » لک و « آناطول فرانس » لک عملکننده ،
 اوملسز و طانی فرانسه طوبراقلر بولشدور . قدیم
 مدنیتلر ده یونان و لاتین دهاسی نه ایدیه بوکونکی
 مدنیتلرک جورندهده فرانسز دهاسی اوله خیرکار بر
 شعله کی یاقندهدر . بوکارغما ، بون اوله دوشونبورم که
 فرانسز حرثک و فرانسز ادیبانک کوزه لالکی
 آکلامق و قیمتی تقدیر ایتک ایچین ده ملطفا کنده سنه
 عیاضور ویا موازی اولان دیکر کوزه لالکی
 آکلامق و بیلک لازمدر . زیرا یوتون بدایع
 آره سنده اوزون و درین بر تدقیق و مقایسه نتیجه .
 سندهدر که هر برینک کنده شخیص خصوص قیمتری
 و معناری تظاهر ایدر .

آوروپاده عصری حرث ، ایشته قدیم آثار
 آره سنده ایشایان بویه مقایسه لی بر تدقیق و تبعیدن
 دوشمشدر . « دونه سانس » دیکیزک دور یالکیز
 بر ابداع دوری دکلدی ، عین زمانده الک آتشین
 بر تدقیق ، تقدیر و تنبیح عصری ایدی . بو عصر ، متعدد
 بجره لی و متعدد بجره لی بر آوه بکیز ؛ هر چه سنده
 بر آیری اقلیه منسوب نوادر سربیلدر و هر
 بجره سنندن بر باشقه افق کوزکور ، بر باشقه
 موسک هوا و ضیایی کیرر ، ایشته آتچی بوسایه .
 ده درک بواولک ایچنده ، عینی آنده ، آتیش دیو ،
 آتیش دانه شعر و صنعت دیوی بردن یاشادی ،
 بر آزاده چالیشه بیلدی و بر آزاده ، هر باوچه سی
 آیری برده انک نغه سیه یاشایان خلقت کی متنوع
 و خلقت کی و حدتلی اثرلر وجوده کتیردی .

زده اویزتی بویه قورالم ؛ هر طرفدن هوا
 و ضیا کیرسین ؛ هر بجره سنندن باشقه بر افق
 کورولسون . بو شمال روزکاریش ، بو جنوب
 کونشی ایش دینه هم .. کونش روزکار اولدقدن
 سوکره نرهدن کایرسه کلین ، فاصل کلیرسه
 کاسین ، شوبونده بزم برده صیقنیدن بوغولوبورز .

تعمیر و تنسیخ
عمر خیام ترجمه سی مناسبتیله
(مغزیه قدسی محمدی)

صوک کونلده انتشار ایدن « رباعیات عمر خیام » کتبخانه عرفانک اولدجه بو بوک بوشلق . لرتدن برین دولبردی . کرک ناسرک ، کرک مترجملرک بو خصوصده کی همتی شایان قدردن . واقعا بو اثر نه طبعک نفاستی ، نه ده ترجمه ک اسبق اعتبارله آوروپاده ، خاصه انگلترده نشر ایدیلن عمر خیام رباعیلرینه مقیاس دکلمر ، فقط هر ایک جهندن املانک مساعده ایتدیکی درجه ده مکمل برکتایدنر . بللی که مترجملری برچوق تدقیقات و تنبیهات بولنشلا و بزه افسانه لره قارشمش بویم شاعرینک « ذاتی » ، « هویتی » ، « بدیی » ، « فلسفه سی » حقیقه نه قدر معلومات و یرمک قابلیته و یرمشلردن دیگر طرفدن طایع بزدکی و ساقط طبیعتک مساعده ایتدیکی چاره لردن اعظمی درجه ده استفاد ایدنرک بوکا برچوق رسملر علاوه ایش و قایده شدی . قدر نشر ایدیلن تورکیه کتابلرده امثالی نامشهور قدر اعتنا کوسترمشدر . بونکله برابر برآز اولده سوله دیکمن کی « رباعیات عمر خیام » آوروپاده کی امانلارینه بکنده مکمن هنوز چوق اوزاقدنر .

غرب مستشرقلردن بعضیلرینک میندانه چیغاردنلری « خیامیک » اوراده عادتا یکی بر ادبی حساسیتک ، یکی بر بدیی ذوقک و یکی بر « صنعت تریبینه » نیک مبدای اولمشدر . هر خیامک تورکیه یه فلندن بزدده بویه بر نایع حاصل اولدجه یی ظن ایتوروز . چونکه ناطقاری انگلترده « فیچ چرال » ک یایدیلنک عامیله خلافت اولرق او ظریف رباعیلری برطاقم آغیر تفسیراته بوغملر اصللرندک چاشنک هیچ بزدوستی نوزکده ادایه موق اولامامشلردن . تورکیه نظمه اولدیی قدر جمجه نظمه ده مهارت ذوق صاحبی ایک شاعرک بو رباعیلری لسائیزه نظماً کچیرمه نری و بو صورتله بزه عمر خیامک شکلدن زیاده روحی ییلدیرمه لری لازم کایدی . بویه بر ایض بر تورک شاعری ایتین بر انکایز شاعرینن بیسک فات داهسا قولایدر . چونکه رباعی بزم لسانه پاک مونس اولان نظم اشکاندن بریدنر و عمر خیامک قوللاندیی وزن تورک شعرینه یابانچی برونز وکلدنر .

بن بو ملاحظه لری بازارکن بعض قارئلرک یکا بقی آنتندن کولدیکی یی شمدیلن کوربیورم بولیریم سوزلریده بر تضاد حسین ایدیورلر ، مترجملرک اصل ، معادن زیاده تطبیح اهمیت و یرمک صورتلرده کی ایتمه دیکم « شکایچی » لکه صاعش اولدجلری دوشونورلدر . بو ، شعری و شاعری پاکش بر طرزده اکلده قن متولد بر ملاحظه در ، شیخ بر شاعرک ه . بر شاعرک قیبتی آتین او شاعرک طور وادستدن او شاعرک آهنگندن استخراج ایدیلر یاز . بو ادا و آهنگ بر طرف ایدیلرکی زمان شاعرذن و شعرذن اورته ده قالات شی ، و شمع جاننده قاب طاسلاق بریتین انکار و حسیاندر . ایسته ، عمر خیام مترجملرینک - مفسرلرینک دیکم وچا میناسیلدن - بزه یونجه ، ظریف و آهنگدار شاعرذن جیغاروب و بردکلی جوهر بویه بر طور و طودن عبارتدنر . بونک ایتیندر که « رباعیات عمر خیام » ترجمه سندن لازم کایدکی قدر ذوقیاب اولامایه جغمیزی ظن ایدیورم .

بزدده ترجمه اصولی اولدندن بری پاکش آکلشایور و پاک فنا بر صورتده تطبیق ایدیلور . مترجم باشقه بر لسانه یازلیش اولان بر یازی یی - بالطنیع ادبی یازلردن همت ایدیوروز - کندیی لسانه نقل ایدن ودها دوغریسی کندیی لسانه اولدور دن بر آدم اولامایدر ، بالعکس کندیی لسانی او ترجمه ایتک ایسته و یکی یازینک اصلی سلیقه یسته ایدوره یه چالیشایدنر . زبر اهر املانک کتبخانه خاص بر ادبی ، بر شیوه سی ، بر چاشنیسی واردن اول - اینه بر قیمت و یرن شی یوادان ، بوشودن ، یوچاشنیدن حاصل اوله بر خصوصیتدنر . بنه علیه اجن بر ادبی اثری تورک لک اداسه ، شوده سه صوفه قی ترجمه ایتک او اثر ادبی یی جعفرندن چیغلامق ، اصل جوهری دکیشدیرمک و اون « dénaturation » - یعنی - یوزوق ، اساد ایتک

دیکلمر . بو اعتبار ایله درک عصر لردن بری یونجه ولایتجه دن فرانسجه به نقل ایدیلن اثرلرک اک مکملی واک صادق شاعر « لوقوت دولیل » ک ترجمه ایتدیکی اثرلدر . بونلر فرانسجه نیک نحو و صرفته ، شیوه و اداسنه اویفون اولندن زیاده یونان ولایتین سلیقه سته مطابقتلر . لوقوت دولیل « بزه » ، اهرشیدن اول نقل ایتدیکی اثرلرک اصللرینده کی طادی و یرمک چالیشدر . بونک ایتیندر که ترجمه لری اوفورکن فرانسز لسانک یونانیلشدیکنی ، لایتجه لشدیکنی ، حتی بر شاعرک اثرندن دیگر شاعرک اثرینه کچدیکیه بیله دکیشدیکنی باشقه بر نحوه ، باشقه بر شیوه انقلاب ایتدیکی سوزلرکدنر . بونلرده - سائتر فرانسجه ترجمه لره اولدنی کی - « آکیلوس » برینه « آشیل » ذنبایدیکنی و « ده وئس » برینه « ژوینتر » کله . نیک قوللاندیی کوره سترسکر . حالو که اون بدیجی عصرده فرانسجه به نقل ایدیلش یونان آثارنده کی طرز افاده اوقدر شلیکد برلشدی که آسانه عادتا « صوفولیس » ک ، « آکیل » ک هائل لری « وهرسای » باغچه لرینده کین وقایع و اشخاص صورتش کی بر حسن و یرن . بونون مکالمه لر اولدوک صراسنه کوره تبدیل ایدلشدر . مثلا « خاتون » کله می « همام » و « حریف » و یا خود « بی آدم » تعبری برای نزاکت « موسو » یه تبدیل اولمشدر و ایشته بولرلر نقل ، حد داننده وحشی ، جیلاق و یرآز بونولامش اولان یونان آثار ادیبه سبک عصری ومدنی بر کسویه بونونه سته سببیت و یرمشدر . مع مایه بونک بویه اولیشی نه قدم ادبیاتک قیمت و ماهیته برشی علاوه ایش ، نه ده بونک حقیقه بر فکر ایدیلنک ایسته بونلرک تنور و تبدیلیه یارامشدر . هرشی اصلنده نه ایسه او صورتله کوروشمکن قازانیر و اصلنده نه ایسه او صورتله کورولیک شرطیله آکلشایدنر .

بزرک تالیفدن زیاده ترجمه به محتاج بر ماتر و خاصه بدیی حریرده خارجدن برچوق یکی ذوقلر ، یکی نقلیلر علاوه ایتک و یکی افکاره دوغری کوز آچن اصطرارنده بر ، لازم کاید که حقیقی و صادق ترجمه لک نه اولدیی بیلم و « اسفولاستیک » ذهیندن قانش فنا بر اعتیاد ایله متادای هر شی کی کندیی آرزولریمزه ، کندیی آکلشیمزه . کوره نقل ایدن توف ایدم . زبر ، خاصه بزر شتر قیلره مخصوص اولان بو تصور یوزندن درک قدیم یونان فلاسفه سندن هر شیجه و یا جمجه به نقل اولسان یونون او منطقی و ما بعد الطبیعه نظریاتی ، ایتلرتدن چیقماز درجه ده معشوش و معانی بر حاله کیرمش ، بو کونکی آوروپا مدنی لک مننمی اولان یونون او بیولک فکر جریانلری آسیاسا حاللرینده بوغولوب قانشدن وینه بو یوزدنمکه عمر خیام کی شاعرلرک روسی ، « گیکور » ک روس درجه سنده بر تکلمه مظهر اولاماشدر .

مشاهده
و
مهرمظ

وطن عشق

یغفرنا
قری

کنجیلردن بری آجی برشیوه ایله بکا صور بیور:
**استخرام ایدرم ، محرم بک ، کنجیلری حرب
 هموی سفیر بلکی قورناردی ؟**
 بن ، نام مناسیله بوبله بر اعاده بولندی
 خاطر لامایوم ؟ موضوع بخدم اولان « بکری
 بشلک کنجیل » فرولوجی مقاله مده سوک نسل
 تورک کنجیلکی ، خاصه استانبول کنجیلری
 معنی بران زمان قورناران بگانه عالمک عسکرلک
 حیاتی اولدیفنی سوبله مشدم . فی الواقع ، بوسرت
 و حیثیات هم زوجاً ، هم بدناً جایز و مریض
 پر جوق کنجیلری پیشرمش ، دوغر و تمش ،
 تصفیه و تقویه ایش ؛ اولرده فلاکت و مشقته
 قارفی بر نوع مقاومت حسی او یاند بر مشدر .
 احتیاط ضابطلردن اولدیفنی بیله برن کنجی غایرم
 بونک تمامیه عکسفی ادعا ایدیبور و دیپورکه :
**« فی الواقع حرب عمومیگ اعلاندن بونون کنجیل
 بوبوک برشوق و خواهشله سلاح آنته قوشدیلر ،
 بولردن هیچ بریسی قلینده ترد و ششبه نامه
 هیچ برشی طاشیا پوردی . هرکس بزمله یان یانه
 حرب ایدمچک ، جان جان چارپیشه حق دیپور لردی .
 بلوک بلوک ، طوبور طوبور جبهه لره قوشدیلر ؛
 طوب ، تفنگ ، سونکو ، آتش ، هیچ بر
 قوت اولرلی بیله برمادی . فقط کنجیلک بر
 نطقه ده ابر کایدی ، قالدی : سفیر لک الک حرارتلی
 مشوق و طرفدار لری ، حیالک ذوقی طادانلر ،
 یاشامه نك قیمتی بیئلر وطن ایچین چارپیشانلرله
 هین سیرده کاددی . بونلر حیالک قوردی
 اولملردی و آرتق هیچ برشی ایچین اولک (فدای
 نفس اتمک) اولرجه موضوع بحث اولامازدی .
 هم نه زور و زادی ؟ جبهه لره ، سونکو باشنده
 نوبت بکلینلر و زیا ؟ کندیلری داخله بک اعلا
 ایلرله کوجیلرله مشغول بولورلر ، تجار تلی
 یا ازلر ، جیلرینی دوله بر لر ، ذوق و صفا ایچنده
 پاشار لردی . »**

دها مدھش ودها جبار اولان ضرورت و سفالت
 آدل چالار لری بولملر و اولر نك بونی شاشیر
 مشاردن . هیچ کیمسه بونلک آلتدن طوبوب
« نرهدن کلپور سکنز ؟ نرهبه کیمتک ایته پور سکنز ؟ »
 دیبه صور ما مشدر و هر بری قلینده بر درین صبی ایله
 برکوشده بوینی بوبوک بوزولش ، قانشدر .
 بونلر ، ششیدی ، عشقده ایلك دفعه اهانت
 اوغر امش تجر به سغ سودا ایلر کیدر ؛ کواکلری
 حدته قارشیق بر حیرتله دولور ؛ اینمکه کندی
 کندیلرینه : **« بڑ یونانکور مملکت ایچینی اوقدر
 مهالک ، اوقدر مزاجه کورس کردی ایدک !
 بزاسمور کی جسم مزده بوبله برکنده چور و بوب
 قلمه محکوم اولسون دیبه بی باشقه لر نك حیاتی
 ناموس و شرفی قورنارمه قوشمشق : « دیپور لر .
 لکن بن بونلک ایچندن کن سس اولسیدم ،
 بدرمگه : « هر عشق کی وطن عشق ده
 دائماً آلا ن و هیچ برمه بن بر شیدر . بو عشق
 یوانده اختیار ایدیلن فدا کارا فلرک مکافات
 آرامق بیوده دکلسه بیله نایجادر . بوبله
 بر آندیشه به دوشمک و هر هانتی بر مجاهده ک سوکنده
 بر آلتیش بکلیمک اوحسک علویاتی احلال ایدن
 و وطن ایشلری عادتاً بر آلیش و بریش در کسنه
 ایندیرن کوچوک بر حسدن . وطنی حقیله سوهن
 کیمسلر ایچین سعادت و طنک سادتی ، فلاکت
 و طنک قلاکتی در . روح نك حدود لری کی بکلر نك
 حدود لری ده مملکتک مساحت مساحتی منسبتده
 کیشانه بومقدس سودانک مبتلاری ایچین شخصی
 اندیشه لرک و عالمه وی صیقتیلرک هیچ بر معناسی
 اولماق لازم کایر . »**

**ایشته ، ازدوده و جبهه بولونان کنجیلر ،
 بوسنه و زایل آدامارک عیظندن اوزاق قالدیلری
 و جبهه آرقه سنک منسخ ، زهرلی هواسی نسدن
 مصون بولندیلری ایچینده هر درجه به قدر و حور نك
 صافیتی ، عزم و اذاره لر نك فوتی و شوق و جوشش
 قابیلرینی عافله ایدم بیلدیلر . ایوم و طنک سوک
 سرحدنه ، الک سوک عبادله ده چارپیشانلر
 حرب عمومیده جبهه آرقه سنک فضاچنه ، جبهه
 آرقه سنک دیدی قودیلرینه اشتراک ایتمیلردن .
 مملکتک الک قیمتلی ، الک کزیده اولاد لری نازه
 و طاقل قاترینی دو کدیک لری اشاده یانینلرده
 چابولیلق ایدن حیئلر کی جیلرینی دوله بر مقبله
 مشغول بولونانلر معاً تمامیه اولملر و کنجی غایرمک
 حزنله یاد ایله بیکی مقدورلر ایسه جاودانی بر حیاته
 مظهر اولمیلردن ؛ یو جاودانی حییات ، وطن
 مدافعه سنک ایکنجی صفحه سنده یا فکرأ ، یا بدناً
 چارپیشه بیلک معناسی تضمن ایدیبور . بونده کی
 سعادت ، بونده کی شان و شرفی حسن ایتمیلر
 و بومقدس هیجانی دنیانک دیکر بونون ذوق لرینه ،
 حظ لرینه ، راحت و صفالرینه ترجیح ایلمسی
 بیلمه یلر اساساً هیچ بر جیهته « تورک کنجی »
 عنوانه لایق دکادیلر ، بکا مکتوب کورنردن
 احتیاط ضابطنک بولردن بری اولدیفنه قائم
 و کندیبنی انکسار خیاله اوغر تانان حادانک نه قدر
 آجی شیلر اولدیفنی ده بیلورم ؛ ازجه متار کهدن
 سوکره کیمی قولندن ، کیمی باچانندن ، کیمی
 کوزلردن عیوم قالمش ، کیمی اوزون و فحیح
 بر اسارتدن یاری اولو ، یاری دیری بر حالدله عودت
 ایش کنملر عرک نامل بر تسیان و لاقیدی بمعروض
 بولندیلرینی ، مملکت نامه یابدیلری فدا کارلرله
 مقابل مملکتدن مکافات اوله یق نه کورده کلرینی بک
 اعلا بیلوروز . حربک سوک بونلر ایچین حریدن
 دها مدھش اولمشدر . کنجی غایرمک و دیبکی کی
 بیکنر لول طاقی سوزلرله ، یار ازلرله ، موزینه لره
 خطیلر و شرفیلرله جبهه لره تشییع ایتدیکمز بو
 وطن یاورولری دونمکلری زمان قارشیلرینه
 سنه لرجه که کس کورکه چارپیشه لری دشمنلردن**

ادبیات

شعرده وطنپرورلك

محمدي :
بصفت قهرى

نه زرين شيدرا! نامق كالدن سوكره، ادبيازده،
وطنپرورلك ارنجى كوچلكه بوليورز .
بو بووك و خارق العاده عثماني ادبي شو سووك
ياريم عصرى دور اورنه سندهك، باشته بولوطاره
قارشمش بر مغزوى تيه كي دور بيور، اوندن سوكره
وحن اولك زمانده كندى سندن دها بووك شاعرلر
بشدى؛ بو يانده عبدالحق حامد بئكه تويق فكري
صايه بيليز ؛ لكن نه بو ، نه او بزه نامق كالم
درجه سنده آتله، قدرته و وطنپرورانه مديتار
شخصيله حامد بك حياتك هيچ بر دور سنده
بومدن هيجانه دوعرى اوفاق برميلان كو سترمدى ،
داهما ملكتتك، ملتتك ، عصرىتك خارچنده قالدى ؛
فكره كنجيه اوده شعرلرته هيچ وطنپرور
دكلدر: «سيس» ي ، «رجوع» ي ، «طفسان»
يشه دوعرى ؛ ي وطنپرورانه منظومه لر ظن
ابده نلر باكيورلر؛ بولر وطنپرورانه دكل ساده جه
سياسى منظومه لردر .

بو ايكي بووك شاعر دن باشقه خاطره محمدابن
بئكه محمد عاكف بك ده كلبيلير ؛ قى الواقع ؛ فكر
وسلكلر ي ، حق صنعتلرنيك طرزى آراسنده
بيله بووك بر اختلاف موجود اولان بو معاصر
شاعرلر نامق كالم عتته سنى ايني كو دوام ايتيرين
يكانه ادبي شخصيتلر سزدن در. محمدابن بك ملتيجي ،
محمد عاكف بك امتجى در ، لكن بزه بو ايكي
شد بولك برلشديكي نطفه هم سلسلان ، هم تورك
قائيله بوغورلش اولان بومبارك اولكده در، بومبارك
اولكهنك سوداسى در. اساساً نامق كالم اولان نامتاي
شخصيتنده بو ايكي مفكوروي برلشدمش ايدى ؛
محمد امين بئكه محمد عاكف بك بزه بووك قايناقدن
تبعان ابدن ايكي شهر جاننده كورنيورلر؛ بو صوك
هر ايكي قولده عين مائله اوزرندن عين منصبه
دوعرى آققده درلر . لكن نامق كالم نامى
ورديكمز اويانلر داغك لاولرى يانده بو بولرلك
صولرى نه نه ؛ نه درجه به قدر بزه او بووك آدامك
سنى ، تاثيرى و آتشي اوتوندير ايتيرين ؟

كيت وطن كهده سياحه بورون
برقولك روضه تپيه اوزات
برنجى كر بلاده ، مهبده آت
.....

مصراعلرنيك بزه ووردىكي هيجانى شو ايكي شا
عردن هانكيتنك سوزلرى و بزه بيلير ؛ آرتق
دوشورنلى كه دوعرى دن دوعرى به نامق كالدن
چيقان « يورك سزى » شاعربله ، « استقلال
مارشى » ناطلنك خارچنده قالان ويا خود
اونلر دن تشعب ايدن كوچوك قوللر شعرده
وطنپرورلك ديكيمز خاصه لك حرارت وخالصيتنى
نه درجه به قدر محافظه ايديه بيليرلر . زيرا ،
مفومدر كه صولر متبلر دن اوزاقلاشديلر سببده
ايك زنگلر ي ، ايك طانلر ي و ايك خاصه لر ي
قالب ايدرلر . ايته بويه جه سووك نسلك تازه
شاعرلرى وطنپرورانه شعرلر عتته سنى و وطنپرور
شاعرلك اجازتى ايكنجى آلدن آلدنلر ي ايچين
ميدانه كتير ديكارى آزلر اكثراً ياوان وولاتيق
اوليور. اوقدر ياوان وولاتيق كه كنديلرى بيله
بيك تورلو غيرت و تجربه دن سوكره موقفتسز .
لكلرنيك فرقه و ارار ق آرتق بو طرزده و بو جفريده
شعر يازمقدن تاميله فراغت ايتديلر ؛ برر برر
« ادبيات جديده » لك صنئى باغجه سته دونديلر
و بوراده برنوع سيكيري قادين ملاليله ، برنوع
هله چوجونى نشه سى ايچنده دولاشمفه باشلاديلر .
لكن - مع التأسفى - ده نلى مع النشكرى
بيليمورم - بولر آره سندن بعضيلرى ، شمعدى به
قدر بايلان آجى تجريره لره رغماً حالا ملت و ملتكى ،
ملت و ملتكت عشقى ترم ايتكده بردوامدر .
ازجمله طاهر قارا اوغوز اسنده بر كنج سووك
كولرده انتشار ايدن « اردويه ازمغان »
هنوانلى كوچوك بر رساله ايله بو طرزك هنوز
تاميله افلام ايتديكى كو ستر بيور . بو كنج
بن آناطوليه غرب جيه سنده احتياط شايظى

اولر ق طانيدم ؛ حتى برقاج زمان برآزده عين
شعبه ده چاليدى يمنز بيله اولدى . غرب جيه سى
استخبارات مدير نيك سفاربه حربى متعاقب يونانيلر
طرفندن ايضاح ايديلن مظلله داش طوبلادىنى و نامق
تصنيف و ترتيب ايله مكلف بر هيئنده - كه خالده
اديب خام ، يوسف آقچورا بك ويندن متشكلى -
اولك بو تون كون ، حتى بعضاً كجه يارلر ينه
قدر بلا فاصله مشغول اولدينى خاطر لايورم .
بو كنج ، رسى ايشاردن باش آلدنجه مان شعر
يازمفه قوبولوردى و يازدينى شعرلر ملى و وطنى
حادثاته ، ملى و وطنى مناظره حانه اولوردى .

واقعا طاهر قارا اوغوز سووك نسلك بعض
كزيده لر ي درجه سنده شعر صنعتك ايجه لكلر ينه
واقف دكلدر . بو خالص آناطولى چوجونى
فطرتك كنديسنه بشش ايتديكى برنوع نظم سبونيله
ينه فطرى برنوع حساسينه استناداً اطرافنده
كوروب ايشديكى شيلرى صيغايى صيغايه ترم
ايتكدن باشقه برشى يايتمور . نه كم « اردويه
ازمعان » عنوانى كوچوكك مجموعه اشعار نيك مان
هر بار چه سى ياجبه ده ، ياجبه ك آره سنده شاعرلك
نظر دقتى جاب ايتش ، كوكلنه دوقوش و يا مغزله سنى
تجريك ياهمش بر طاقم على و يوى ششونك
زاده انطباعيدر . بناء عليه طاهر اوغوز بئكه
منظومه لر ي اوقوركن اونده تعين و تيلر ايتش
بر شاعر نيك تجلياتى آزاما ايدر . چو كجه بو آناطولى
كنجى ايچنده بولندينى حياتك متبدل حادثاته تابع
اولدينى ايچين بو حادثاتك نوع لر ينه و ماهيتلر ينه كوره
گاه محزون گاه نشه لى ، گاه ايدى سز و گاه ايدى
وار كور و فلكده در ؛ كرك نظمده ك پريشانق ،
كرك حساسيتنده ك اسفر اسزاق بو كنجك شاعرلك
ايچين صميمتدن باشقه بر خصلت طاميدايه
ويو خصلت مهارت و معلومات كى بر طاقم مكنتسب
خصائلك بر يى طوناجه فاع اوليشندن باشقه
بر شيشى افاده ايتز ؟

فقط عبا حقيقته بو بويه ميدر ؛ عبا كو گلز دن
كان سسلرى اولدينى كى سوله مكل شاعرلك
مرتبته حقيقتاً ايرمشمى ساييليرز ؛ بو كا اوت ،
دييه بيلمك ايچين بو تون ادبيات تاريخى انكار ايتك
ويووك شاعرلرى ميدانه كتيرين عواملن خيردار
اولاسق لازم كلير . بو نكله برابر استانبولك
لزومندن فضله صنعت دوشكونى يابىس و وحى
معاوماتقروش كنج شاعرلر ينه مقابل آناطولنيك
طوزى و رومانى ايچندن باش قالدبران و هر تورلو
آلايشدن معرا برسانله سوز سولبه نى و موداسى
كچمش اولاسنه رغماً حالا وطنپرورانه شعرلر
يازمقده دوام ايدن بو كنج شاعرلك قاعى ملت
و وطن ايچين ديكلر نيك بيلكيتندن و خطر كستدن
دها فائده لى نتيجه لر ويره بيلير !

فکری تورکیا

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No ۳۵۷۷۷

مطبوعاتند تورک ادبیاتنه داتر بوبله بر مقاله کور وندی ویکي تور کپانک فکرموجودی اطارافنده درین، صامت بر پوشانی حاصل اولدی .

دیغز ، تاریخمز ، سیاسی و جغرافی وضعیمز دولایسیله دنیا تک هر طرفنده هرکمه ، دائما کندبزدن بحث ایتدیکمز حالده ، برکون اولوبده ناصل دوشوندیکمز دن ونه لر دویدهمزدن هیچ بربرده هیچ کیسه تک خبری اولادی ؛ کره ارض تک بر چوق برلرنده فکر و روح اعتبارله بزی اسکیمولر و یازمچیلر صیراسنده برملک ظن ایدهلر وار . واقعا کرک آلمانیه ، کرک انکتره ده کیب و براون کبی بعض بوبوک مستشرقلر بزم ادبیاتنه داتر هنوز کندی کتبخانه صرده بیله منلارینه تصادف ایدهلر ائرلر یازدیله ، حتی ترجمه بیله شیمدی به قدر مجهول بر چوق تورک شعرا و ادباسندن بحث ایتدیله ، فقط بو نوع اختصاص ائرلی ، مع التأسف دارالفنونلرک عیطلی خارجه چیغامور ، حتی دارالفنونلرک بعض علم شعبه لرینک حدودینی بیله آشامور و بونلردن هر تلککنده نهایت بش اون کشی آتیق خبردار اولاییلور . حالبوکه ، بوگون زمانی و جهانی برچین ، بر باغار ، بروون ادبیاتی وار ؛ بر چوق شاعرو کتاب اسملرله هرملکتک ادبی محیطلرنده دیگر عصری مللارک ادبیاتلری صیراسنده نامیه عصری برزندکی ابله یاشاپور ؛ فقط ، بونلرماننده یکی تورک ادبیاتنک آدی بیله کچدیور ، کجه بیله غایت علمیه اوله رق کچدیور . مثلا بوندن بر قاچ سنه اول « بیک برحکابه » عنوان عمومسی آلتنده هرملتک ادبیاتندن ترجمه ایدیلش کوچوک حکابه لرله انتصار ایدر بر مجموعه واردی . بو مجموعه تک بر نسخه سنده کویا نورکلرک اک بوبوک رومانچیلردن نچدت تک اسمنده برینک برحکابه سی ترجمه ونشر ایدلدی ایدی . بونچدت تک کیمدی ؛ و بو حکابه سنندن بیچین هیچ برینک خبری یوقدی ؛ سوکره دن آ کلاشیلدی که بو حکابه نی اوزمانلر پارسه بولنان تورک کنجیلردن بریسی او مجموعه به اوفانی بر اجرت آله م دیبه کندیسی یازوب و برمش ؛ او اثر اولدجه کوزل اولقله برابر ، برملنک اک بوبوک رومانچیسنه شرف و بره جک برقیمتده دکدی . ایشته بز ، یا کندی ملتداشلر تک بوکی حفیقلر لکاری و یا خود آوروپالیرک حقزه کی سسؤ نفلری یوزندن ، جهانک نیکریات و ادبیات ساحه سنده کندبزه اوفاجی بر بر بیله تأمین ایدمه بودز و عصرلردن بری آوروپانک نایانی باشنده ، حتی آوروپانک ایچینده یاشادیمز حالده حاله تا اقتصاد شرقده یاشایان مللردن دها یا باغچی کورینیوزز .

معلومدرکه ملاری بری برینه باغلا یان رابطه لر یا اقتصاد ، یا فکری در . بزنه بوکا نه اوکا اهمیت و برمشز . کندی اطارافزه نامرئی بر سدچین چکمشز ؛ شیمدی ایسته یوززکه بوسنک اینچندن قلمزک چارینتیمی ایشدیلدین ؛ قابلی ؟

یعقوب قدری

کچنلرده براسکی فرانسه جموعه قولکسیوتی قاریشدرکن ، کوزبه شو سرلوجه آلتنده بر بر مقاله ایلشدی : « تورک ادبیات حاضره سی » . هان حرز جان ابله او قومه باشلام . مقاله تک صاحی شارل داغوستینو اسمنده بر محرردی ؛ بو محرر بزم برلی فنکاردن بری ایدی ؛ یوقسه تورکجه واقف فرانسه ملی مستشرقلر دئیدی ؛ بیامورم ؛ فقط هر حالده مقاله بزم بوندن اونوز سنه اولکی ادبیاتنه داتر ایچه دوغری مطالعه لری محتوی اولدجه واقفانه یازیلشدی . محرر اولا اسکي صابلی ادبیاتنک قصه بر تاریخچه سی بایشدن سوکره شناسی و نامق کال دورینه کچور و بودورک بلشایچه ادبا و شعراسی ابله یاپیلان نچدک نوع وماهیتی حقیقه تدقیقانه کیریشور . واقعا بونقیقانه بعض اثرلرله ، بعض شاعرلرک تصنیفی اوزرینه ایچه عجبیلکار مشاهده اولیور ؛ مثلا عارف حکمتلر ، خواجه وصفی ایتدیله کبی اسکي طرز تک متمصب معقربنی حامدلر واکرملر کبی مجددلر صیراسنده کوربیورز و ابوالضیا ثویفک تک مشهور بر تیارو مؤلی اولدییی اوکره نوز ، فقط ، بونکله برابر ، مقاله تک بولسی بنه اودوره عائد بر اجنی ایچین اولدجه شایان دقت معلوماتی حاویدر . مع مافیبه شارل داغوستینو مقاله تک یازیلدینی تاویخده یکی نسلی تشکیل ایدن کنج ادباسندن بحث ایدرکن دها زیاده وقوف صاحی اولدییی اظهار ایدیور ؛ هراسمی برلی برنده صابلیور ، هراره داتر اک دوغری مطالعه سی بوبوله یور و عمومی برنقطة نظر دن اوزمانکی ادبی حیاتی تعریف و تصور ایدرکن دیورکه : « بونون بوکنجیلرینی زمانده هم شمرت و اهلیت صاحبیدرلر ، همده حریمیت ایچینده یاشارلر ؛ هرکون ملکتک غزته لرنی ، جموعه لرنی فکر لرینک وحسلرینک خصوصیتله باده اولدولر برور ؛ غیرت و فعالیتلرینک مادی مقابلی آزامازلر ؛ اولر ایچین یلزمق ذوق هر شیه به بدلر ؛ او قدرکه ایچلردن بعضیلری اثرلرینی اوسته یارا و بره رک باصدیرمق فدا کارلنی بیله کوزه آلیرلر . نرده صنعه بوقدر دوشکون برکنجک کوریلشدر ! » مقاله تک محرری مشاهدات و تبیحاتنه شومطالعه ابله نهایت و بریور :

« نم فکره کوره تورک ادبیاتی کیتدکجه دها بوبوک برزندکی کوسترمکده در . تک حتملرکه یاقین بر آتیده تورک ادبیاتی ده ، روس و اسقاندنیایا ادبیاتلری کبی غرب جمعیلری اوزرنده ، تأثیرینی اجرا ایچک باشلا بجهتی و هر نوع کوزه لکاری طایقندن بقمش اولان غربیلر یکی تورک ادبیاتنه یکی ذوقک منبعی بوله چلدر ، فقط شو شرطله که ، اهلیت و قوتلردن اصلا شبه ایتدیکمز بوکنج ادبیلر ، یا بدقلری اثرلرده نامیه اولدقلری کبی یعنی غیله لرینک اوشرقا بلره مخصوص شهعه سی ، حسلرینک اوتورکلره خاص درینلکی و او کوزله مسلمان روحلرله کورونورلر . »

مع التأسف ، کورونه مدیلر و بیکه کورونه مدیکری ایچیندرکه ، اولدن سوکره آوو و یا

ادبیات

شعرده دیندار لوی

حمزى

يعقوب قدرى

بر شاعرک « وصف مجز » نى بولاقى ايچين هر شيدن اول او شاعرک دوغوو محوري گنڤ ائنگ لازم کليز . بو اعتبار ايله کين مقاله مده ديشدم که ، نامق کال مرحوم وطن پرور و عبدالحق حامد بک انسانی بر شاعر در ، چونکه برينک دوغوو محوري دائما وطن پرورانه هيچانلر ، ديگر نيککي ايسه عموميتله کونکه و فکره عائد جاملر و ايلالر تشکيل ايتددر . نامق کال مرحومک شوق و علاقه دن ، حتى اسکی ادبييات تنجه سته کوره ي و معيقه دن بحث ايتديکي بوکا مقابل حامد بک ايتديکده . کين مقاله مده سويله ديمک وجهه . وطن حادته لری نرم ايلديکي واقع اولشدر ؟ فقط ، بو موقت و عارضی تمايللر روحلر نيک مرکزنده نى ائنگ بو عوامه يني آسان دکيشدرمه . مشدر . اساساً « شعرده وطن پرورک » دنليجه لاهل ايچين وجانه و مملکته عائد و قايدن مالم اولق کيفيتي آکاز شيلما ايلدر ؛ وطن پرورانه شعرلر دوغريند دوغري به وطن ايتلاستندن ، وطن سوداستندن دوغمش اثر لورد ، بونلرک کنديلرينه مخصوص معين بر آهنگي ، معين بر نئنگي ، معين بر حرارتي وارد و دائما معين بر « حالت روحيه » ننگ مخصوص ايلدر .

نته کم ديني شاعر ، ديني شعر دنليجه مده يته بويله برعنا آکاز شيلما ايلدر . اسکی شاعر لر مرکزک مان هيسي « نعت لر » ، « مناجات » لر يازمشلردر ؛ فقط بونلرک هيسه بردن دیندار شاعر عنواني ورمکه کيم چرأت ايهه ييلير ؟ معاصر شاعر لر حردن محمد عاکف بکده ديني و اسلامي شاعر صفتي بوليشمز بو آتلي روحک دائما ديني موضوعلر لوژر نده دولاشمش اوله سندن دکلدر . ادبييات عالمه ايلک دفعه « صفحات » عنواني جموعه اشعاريله کين محمد عاکف بک بوکتابده يزه کونده ک حياترکک علي العاده انطباقانندن باشقه بر شيدن بحث ايتوردی ؛ استانبولک پيس نعلبه دن بيره کيدن عله نادناري ، بکچيلر ، اماملر بو شاعرک بک ايهه ييلير ايدی . « صفحات » ي تشکيل ايتن منظومه لرده ديني بر وجددن زياده « ره آلسيت » برکوردوش و جاوانه بر آکلايش واردی ؛ حتى ديه بيليم که محمد عاکف بک يزه ايلک دفعه اوليرق ملي منظره لرک ، ملي تپيلرک قاريقانورين يايان و بعض محلي عرف و عادتله آي بر سر زنده استيز ايلدن بر مديتيجي چهره سيله کوروندي ايدی ؛ سولک دور شاعر لری و تفکر لری ميانده هيچ کيمسه ، تضاد لر مزي ، ضعف مزي ، علم و عرفان مديت و عرفان ساحه سنده ک تدجيزي و بعض اخلاقي تزدی لر مزي محمد عاکف بک قدر شدت وحدته بوزمه وورما مشدر ، اونک قلنده ک بو افعال و بو تهور ايسه دائما ترقی ، تکامل کي مدني و ملي مفهوم لر نامه وقوع بولشدر . بو تکيلر بر محمد عاکف بک يته ديني و اسلامي شاعر ديوزوز ؛ ايچين ؛ چونکه طرز واداستنده کور سسلي بر جامع واعظلک حال وطوري وارد و حسياننگ محوري « محافه الله » در . اوکا کوره بودنيا بر عفت و ديار ايلدر ، اگر بوتون عالم اسلام صفات و اسارت ايتنده ايسه بونک بکانه سببي يته يزز ؛ يزم سيا نيز ، يزم کنشالرمز ، يزم معاصر يزد و هيمن يابدقلمرکک جزاسني چککده يز . ايشته بو تماميله مدرسه تپيدندن حاصل اوله بر ذهنتيت وير « حالت روحيه » در ؛ محمد عاکف بکک حيايه دائر فلسفه سي شودر : « احکام دينيه » قوانين شرعيه به اطاعت و رعایت ايدهم ؛ يزم ايچين بوندن باشقه قورنوليش بولي بوقدر .

و نکلرک « Esprit rationel » دينيکاري بو ذهنتيت و بو تفکر طرزي ايله - محوري معناسيله -

ديني وجد ، الهی جوشش نامني ويردکيز هيچان آره سنده مان هيچ بر مناسبت بوقدر . آنگ ايچين نومي بوسويون شخصنه منحصر اولان محمد عاکف بکدن بحث ايتدکن « ناسو » ي ويا « دانته » نى خاطر لاق ممکن دکلدر ؛ اگر مطلقاً بر اسلام شاعريله برخاستيان شاعري آره سنده - مشابه و ضوح و برمک ايچين - بر مقابله يايقي لازم ايسه بزده محمد عاکف بکک مقابل فرانسده مثلا بر « بوسوئه » نى بولاييلير . چونکه « صراط مستقيم » شاعري عالم اسلامده هر شيدن اوله قدر مدرسه تپيدننگ محلي ايسه ، « بوسوئه » ده خراستيانا نقي طلنده او قدر کينسائي تپيدننگ مثيلدر . بنام عله محمد عاکف بکدن بحث ايتدکن اوکا لايق بوله جعفر الک يارز سيجيه دیندارلندن زياده شريعتچيلک و اسلاملندن زياده امتچيلک اولما ايلدر . زيرا ، يزم « شعرده دیندار لاق » دن آکادريمن شي اخزوي هيچانلر وزامدانه وچدلردر ؛ دیندار بر شاعر دينوي ايلردن اوزاق ، دهرلک دغدغه سته بيکانه هپ دعا و مناجاتدن مرکب بر هوا ايتنده و حيا ننگ قاميله معنوي بر منطقه سنده مراقبه به دلش اولانلر اونک روحندن نيعان ايدن سار الله قورقوسندن زياده الله سوکيسيله رعشه داردر . مع قافيه محمد عاکف بکک بوشاعر لر دن بري اولما ييشي اوندن بر نقيصه ناي ايتيله من . بزي بو سطر لری يازمه سوق ايدن ايشته هر شاعره کندی « وصف مجز » نى بولاقى و ادبيات ساحه . سنده اولسون بر طاقم ياکلش و حقيقت تلرکک ناسسه ميدان و برمه مکدر . بوقه کين مقاله مرک برنده ده سويله ديمک کي امتيج و شريعتيجي بر شاعر اولق محمد عاکف بک ايچين بر نقيصه دکلر بر مديت در ؛ صفات شاعري شخصيتنده ک اورجلی قدرتي آيچي بولاييک جاني مفهوم دن استعانه ايتديکي اياته مديوندر .

قوتسز و عادي شاعر لر اولردر که عيطلر نيکک طبيي محصول لری اوليان بر طاقم ساخته و يابايچي تخميس محوري اطرافنده بولاندولر ؛ بو ضلالتزده لر ، آره لر ب طابيلان روحلری بري برندن محائب ، بري برندن معکوس بيک تورلو معنوي و تفکر ي ماجرالره سور وکلر لر ، برکروه دن او برکروه به صابدر لر . اوتوز سنده ن بري تورک کز يده لری بويله بر عرفان و وجدان سر سربلک ايتنده بر يشان قالد بيلدي ؛ شمدي ديات و مليت مفکوره لری بوتون ادبي جريانله يواش يواش حاکم اولمه باشلابور ؛ هيمن بو آيلى مونس بول اوستننده ، کيندکيه دعا براق براقه دوغري ايلر يوز . بوروشن قافله لرک ائکا و کنده بوروشن مشعلکلردن بري ده هيچ شبهه سز محمد عاکف بکدر .

آوردن
بوستی

آناطول فرانس

مهری
بمقرب قبری

« آناطول فرانس » نامی طاشیان بوبوک
واختیار فرانسز ادبی آلمانیا واسوهج ساختدن
هنوز عودت ایندی. عمرینک، خاصه شوووک
سنه لرنده، عزات واستراحتی هر حظه ترجیح ایندن
وحتی اوزون زمانلردن بری کشانی اعضاسندن
بری اولدنی « فرانسه آفاده میا » سنه بیله کینمکه
اوشتمن بوتشکر و تحیل پیری ایکی آی اول یوله
ایجه بوبوک برز حمله چیتمشدی. آناطول فرانس
یاقتندن طاشیانلر سوک دقیقه قدر شنبه اینجده
ایدیلر : کیده چکمی ؟ کینمجه چکمی ؟

کندینسه سورانلره : « طبیی کیده چکم ،
دیوردی ؟ مادامکه دعوته اجابت ایندم ، مادامکه
سوز بریدم . . . لکن ، بو بوبوک آدم ، حیانتده
بو یوله قاچ دعوته شفاهاً اجابت ایتش ، قاچ بره
سوز برمش و سوکنده وعدتی ایضایه امکان
پولاماشدر ؛ خصوصیه بویکی دعوتلر برطاقم
رسی مراسم اینجینه متواضع و متزوی استناد اجابت
پوسیتون امکان پولاماز . بوقسه حد ذاتده
صدمکیز دکلمر ، اکثر بوبوک خلق ایجتاعلرنده
حاضر بوتسی ، خطابه ل ایراد ایتسی بک سوره ؛
باخصوص بو اجاعلر عمله صفتک ، مقدر و معلوم
کنلرک حقوق و منافعه متعلق بر تشبیه مستند
ایسه آناطول فرانس آئنده قایل صوابی و آرزو سنده
اوادی « ماقتران » ی ایله اوقالابلرک آره سنده
گورمه مک قایل دکلمر .

واقعا بو ساختنده بویله بر انسانی غایه یوق
ایدی ، اسوهجه کینیشی کندینسه و برلن
سوک « بوبل » ادبیات مکافاتنه عادت مراسم اشتراک
ایتک اوراده شخصی یاقتندن کورمک ایسه بیلرک
اشتیافی تطمین ایلمک مقصدندن باشقه بر شنبه
عطف ایلمه من ؛ زیرا ، آناطول فرانس حرکتی
اولان جمل یالکیز سر حمله استهزا دکلمر ؛ اولک ،
کندی قناعتلری و کندی آرزولری خلافتده ،
صرف نزاکت و ظرافت ایمانیه اویازق سوز
سویله دیکی ، حرکت ایتدیکی ده اولمشدر . نته کیم ،
حرب عمومی ایتشده ایلمک دفعه اوله رق « آفاده میا »
اجتاعلردن برنده حاضر بوانیشی ، برطاقم چتکجوانه
گنا بلر قریضلر بایشی و بوبون و طنبورانه نایشلره
اشتراک ایدیشی مقسوب اولدنی جماعته قارشی برز
اثر نزاکت دکلمه نهدر ؟

آناطول فرانس حد ذاتده هیچ بر شنبه فضله
اینا نامله برابر تذبذب و تریبه صاحب هر آدم کی
باشقه لرینک ایمان قناعت اوکنده سوک درجه
حرمتکاردر . نقل ایدرلرکه ، بوندن بش اون
سنه اول اعترافدن « ژان دارق » ک حیاتنه دائر
یازدنی بر کنانی نشر ایتزدن اول ، کونلرجه
هادتا عصی بر برغانه اوغرامش ، برنوخ وجدان
هغابیه عادت خسته لاش ؛ چونکه بوکشانی
او عزیزه دایر خلقک وجداننده بر ملوتش
بعض عتیده لری صارصه جتی برماهینده در ؛ مزای
هر شیدن زیاده رب و شبهه بک میال اولان
فرانس بو اثر نده دیکر اثر لرنده اولدنی کی
حقیقی چیرچیلانی کورمک و کورسترمک ایستمش ،
بوک نتیجه سنده ایسه « ژان دارق » ه اولامرار
انکیز کوزله لکنلردن بر قناعتی قایل ایتدیرمشدر .
مثلا بوجنا کور باکره مک بکارتی خصوصه لازم
کلمه کی قدر اصراط کورسترمه من و قول اغنه سسلر
کلمک مسئله سنده برنوخ معنوی خسته لاق تلق
ایتمشدر . ایته بوک ایچیندورکه ، آناطول فرانس
بو اثرینک انتقاریته تقدم ایندن کولرده بک زیاده
مأثر و مضطرب ایتش . . .

آناطول فرانس فکر آنه و طنبوروز ، نده دیندار
بر اوب اولماقله برابر وطنی دائما سوشمن و دیننه
دائما حرمت ایتشدر . اساساً کندی اسمی اولایان
« فرانس » نامی آلیش اولنده کی وطن محبتک

صمیمیتی حقدنه بزه کافی بر فکر و بره بیلیر . دیندارلنه
کاتبه بو ده و طنبورولکی کی حسی بر شیدر ؛ قاتول کلاکک
برچوق کوزل طرفلری سوه ؛ ره بانک حاتی ،
کایسالدده کی مراسم ، دینی کتابلرده کی اعتراف
منقبه لری ، نصراتی تصاویری ، قانه دارلرک
احتشامی ، مناسترلرک ساده لکنی ، زاهد و متقی
و وحلر ده دنیوی حمله لره اخروی حمله لره مجادله منی
و بون بو عاقل کونلج و علوی ، معنوی نیجه
خصوصیتلری و بونلرده کی ذوق یالکیز « آناطول
فرانس » ک کتابلرنده کوروب طاده بیلیر . طبق استادی
« رونان » کی « تائیس » ک لاجوت بحرری ده
نصراتی بدیک و نصراتی حساسیتک شیدا
بر نایشیدر . ناصلرک « رونان » عیسائک
حیاتی علمی بر طرزده یازمق صورتله عسویتک
عیرازادی بر خادی اولدی ایسه ، آناطول فرانس ده
ره بان صفتک غرائب احوالی آسوله آسوله
بوصنی هر کسه سوسنی و شایان دقت کورسترمکه
باشلادی .

موسو برزده مک بدی ، وولتر قدر ریجی ده ؛
قطب یورپ اولنده برنوخ سر حمله منقلب اولمشدر .
اساساً ربی لکه کندیشی بزم و بر دیکمن معنای
و بر میور ؛ حتی بزم و بر دیکمن معناده کندیشه
ریجی دنیایکی زمان عادتاً قیرامش ؛ بر کون
سر بیلرندن بری (پنه ژان دارق مناسبتله) ارکا
دعش که :

س استاد ، معارضلر کیز ، سوزلر ب و شبهه
ایله آلوده اولان لاریکنده بو مقدس تصویره
تماس ایتک حقی بویله چتلدوز .

فرانس آی بر حذله برندن فیرلایرق ؛
« ربی ، ربی ! اوت ، بکایشه ربی
دیبه چکلر ؛ دیبه هایقردی . اوللرجه بو صفت
خفازلرک ائک بوبوکدر . فقط ، بچین بومد حله لک
اؤک کوزله لیدر . چونکه فرانسز عرفانک بوتون
استادلری ربی ایدیلر : دایله ، موتنه من ، مولیه ،
وولتر ، رونان . . . هبسی ، هبسی ؛ عرفزک
بوتون بوبوک دکلمری ، حالا بر کوجوک مکتب
طلبه سی کی نیتره بک خاطر ه لری حرمتله یاد
ایتدیکم دهالره هب ربی درلر .

« لکن جهلانک بویگه به بر دیک معنای اصلا
قبول ایدم . ربی لکن انکار و عقابنک مترادف
دکلمر ؛ زیرا ، بزم ائک بوبوک ربی لر معنای
اؤک تصدیقکار وحتی اؤک جسور دکلمردن ایدیلر .
اوللرک انکار ایتدیکاری شیلر اساساً منکر
اولان شیلردی . »

آناطول فرانس ایچین « رب » انسانلرک
غرور و عظمتی ، غلظت و سفالتی اوکنده برنوخ
سر حمت و شفقت دویه وسیدر . بو حسک اولنده
کینمکه کاله ایردیکنی کور بیوزز . سوک سیا .
ختندن اعودتی متعاقب یازسیده « حقوق بشر
اتفاق » جمعینده کندی شرقه عقد ایدیلش بر
اجتاعده سویله دیکی خارق العاده بر لطفده عادتاً
مسیحک الهی سوزلری خاطر لایر چله لرو اورد . آناطول
فرانس بوتون فرانسز لره آرتق کینک دین معنی تومیه
ایدیور و قایلر مننده ایمنما یالکیز محبت چاکیر اولسون
دیور . اورنه دن قالمیریشی لازم کن علی العاده
حرب دکلمر ، فقط حرب ذهینی دور . مللر آره سنده
تفاق و تراضی تولید ایندن کینلر و غرضلردن .
بوللری اونوقت ، یعنی صاحبی کندی ایچیزده ،
کندی کواکمزده یا بقی زمانی آرتق کیشدر .
« کورته » نک دینکی کی « بر آئی آوروپائی »
اونقله چالیشم .

بیبوزر که آناطول فرانس بر « آئی انسان »
دیبه چکدی . لکن اینجده بوندنی عیظک هنوز
بوندن شدتلی بر حقیقه تحمل ایلمه بک قدر
رفیق اولدنی آکلادی .

آدمی
بوستی

لوتیك صنعتی

محرری
یعقوب قوری

فرانسہ حکومتی موسیو پیرلوتی آخری
« لژیون دو نور » شانك « غران فوروا » سیله تالیف
ایندی . بوشانه نالیف هر فرانسز ایچین شرفلرک
آک بویو کیدر . سوک سنه لرینه باقلاشان « آزاده »
محرری بوشاده ایله حیاتنک بوکسک زروه لرندن
برینه واصل اولمشدر . فرانسه ده صنعته ، ادبیاته ،
سیاسیاته ، عسکرانکه منسوب کایج واختیار ایجه
بنام کیسه لر واردرکه بویله برافاله ایرمک اشتیاقی
ایچنده چیرینوب دورمه قدرلر .

پیرلوتیك ادبی حیاتی ایلك كونشدن سوک
کونلرینه قدر هب بویله مسعود حادثه لرله دولدر .
اساساً ادبیته یالکیز روح طرفیله کیرهن وهیج
بروقت اونی کندیسنه جدی برمسلك اتخا ایلک
نیتنده بوتلایان بایغنه ، درین مستیآ آدم فرانسز
لسانك الك کزیده آیده لرینی تشکیل ایدن اثرلری
عادتا برآرتنک بال یاپیشی گی انسیاق برطرزده
یازمشدر . بوندن اونوز قرق سنه اول بحر محیط
اطلاسیده ایلك ازرون سیاحتندن سوکره
عککته برطاقم خارق العاده دکن انطیباتی
توتلرله دوتن کنج بحر به ضابطنک برکون
کابده نای « شایو بریانی » لر ، « ونفی » لر ،
« بولدر » لر صیره سننده یاد اولنور شانلی
شاهزاده میانه کیره چی هبیج خاطرندن کیزدی ؛
او ، مکتبده ایکن ادبیات وظیفه لرندن دائما صفر
توصرو آلیر ، ومنسوب اولدنی ملنک ادبی
گنجانه ستدن برسطریازی اوفوقی کفنه قاناتاز
حایلاز برطلبه ایدی . الا آن صنعت ، اسلوب ،
ادبیات نظریاته دائر هبیج برشی بیلمدیکنی
سویله مکدن چکینمز ؛ لوتیك هر هانکی بریدی
حرلندن محروم اولدنی آکلامق ایچین اونک
بوخصوده ک اعترافاتی ایستمک لازم دکادر ؛

آنزده بولوتان بوتون اثرلری بوشاعرک صنعت
قواعدینه وادی عنعنه لره نه قدر بیکانه اولدنی
آبیانه کایفدر . زیرا بولرلر اونوع اثرلردن درک
اولر هیشمیده به قدر معلوم ومدون دستورلره کوره
شو ویا بو طرزده در دیک ومؤلفنک هانکی منلکه
منسوب اولدنی تعیین ایتک قابل دکادر . پیرلوتیك
اثرلرنک شکلی ونوعی معین اولوق شویله دورسون
حتی ملتی بیله بللی دکادر . لسانی کندیتندن اول کیش
کچمنس ویا کندی زماننده یاشایان نازلرک هبیج برینه
یکزه من ، بولاعلی التین هر هانکی بره « انسان » نك
بغضندن چقان وهیج بر قاموسده بری بوتلایان
برطاقم سدالرک ، فریادلرک ، هیج تریق وکره لرک
بر موسیقی حاله کیردکی آتسز وکیکسز برلسانددر .
اونی بعضاً عمامک اوزتستندن ، بعضاً جولرک
ایچندن ، کاه جودیه لرک سیسلرندن ، کاه صیباق
وشفاف شرفک آدینقلرندن ایچینوزر . روزکارک
بچره لرمنه چایرمنه سی ، دالفعلرک اوزاقلردن
هاقره شعلری وباده لرده کازلی سکوت بزه هانکی
دیله ، نه بی سویلر سه پیرلوتی ده اودالله ، اونی سوبلر .
بواعتبار ایله لوتی - دنیه بیلیرک - مل اولوق شویله
دورسون حتی انسانی بیله دکادر ؛ زیرا ، نیجه بوک
آنسانلرک یتیه مدیکاری او درین بوکسک حسا
سیت منقله لرده اونک او جرآنکار ، او یاش
دوندیریمی سیرانلری بزه ، خلفنک هنوز کشف
ایدلمش اسرارینی دوشوندیکیز زمان روحزری
آک اوست ایندن حیرت وهراسه هائل بره جان
وبرر . پیرلوتی طبیعتک روحیدر ؛ او جادانک
ایچنده وجدادت اونک ایچنده در صهرتی کاشانک
حدودلری تپاشه ایردکی برلره قدر لوتیك
سستی دوازلر . لکن الك چوق رفق ایستدکی بزه
الك باقین کوروندیک بره « عدم » له « وجود » ک
برلشدیک مهلك نطقه در صنعتک سری فانیله آک
زیاده بوراده غیاب اولور .

پیرلوتی « عدم » له « وجود » ، « جسم » له
« روح » ، مشترک برلسان بخش ایدن ویا ایکی
ضد شیشی بری بریله قاریشدیران ایلك آدم
اولغیلدر . اونک عننده برلور حقه نك اوزرنده ک
یازنی ایله آک اوزاق بیله بزدن بزه کلن ایشیق
آزه سننده هبیج بر فرقی بو قدر . ایشانک الك عادی ،
الك نایب بر جزئی ایله لایقته هانک ناصرتی تجلیلری

هب عین لسانی سویلرین وعین ماهیتی حائر
اولان بر « کل » در . پیرلوتی به کلنجه به قدر هبیج
بر صنعتکار دنیانک بدیهی بو قدر کاشانک شمول
بر صرینه به وارد براماشدی . بو عجائب شمولک
خالق ایستدکی حالده ، بزه کوزل ، علوی ، درین
ومهیب اولان شیلر نه قدر اسبیط ، نه قدر کوجوک
وهیج کورونولر ؛ عشق لرمن نه قدر واهی ،
رعشه لرمن نه قدر کچیجی وقور قولرمن نه قدر
چوجوقمه در ! سوژک فیصه سی ، پیرلوتیك
یاشنده بزه قدر کورکوسز قایلر .

اسکی شرق متصوفلر نیجه کندیسنه « عارف
باله » نامی ویربان بر نوع انسان انوجی واردر ؛
بونلر اوفوقوب یازمان عالم اولولر ، کزوب
کورمه دن بیلیلر و نظم وزن قواعدینه هبیج آشنا
دکلیکن بر جوق شعرلر انشاد ایدلر . پیرلوتی
اگر بر نوع انسانلر صیره سننه صوفی لازم
کایر سه مطلقا بو با بندوش درویشلر صیره سنه
صوقالیدر اونک عرفانه روحک کورکومی ویا
ازل شراینک نشوه سی نامی « برمه لیدر » زیرا ،
بوشاعر اوله شیلر بیلیورک هسوز کتابلده
یازیلماشدر ؛ زیرا ، بوسیاح اوله برلره دولر .
شیورک هنوز هبیج برکاشفک آباغی باعاشدر .
نه یازنی که ، بر جوق شرای بو بوک و خارق العاده
آدای یالکیز « آزاده » ایله « ده زاناشته » لک
محرری ارلوق طاتیور . لوتی بوکی اثرلرند
بزه عمان قدر تپاشیز اولان روحنک آتقی بر
موجه سی کوسرتمشدر بزه بوموجه سی سیاه
سرویلرله بیاض مناره لرک انککاشنه جلوه کاه اولدنی
ایچیندرکه طانی بولشدر .

« قیامه » نك
طاشلرله ، جنکلسانک کواکبلری آراسنده
بو آدم بزه بوسوتون یاشقه بر مهاجته عادتا
عصبرلرک ماوراسیندن کلش ، عادتا او طاشلرله
اوکواکبلر ایچندن بر « بهت بعدالوته » مظهر
اولش اسکی بر معبود هیتنده کوزو کور .
پیرلوتی یا « نیروانا » مذهبنک جنده لی بر
هر شدی ، ویاخودده « نیروانا » نك تا کندیدیر .

کوپوک
مطبه

کونی غائب ایسه قابیه

محرری:
مفتقر قمری

— سوزک قیصسی، سن اصل نه دیک ایسته بوردک، اونی سویله! دینم .
— ایسته اونی آکلیتورم یا؟ دیدی . بن کویته کیتک ایسته یورم . الله عشقه نی کویته کوندریکز . باقی ، دشمنی هر بردن چکیش کیتمش دیبورلو ، هرکس برلی برنه دونیور ؟ یالکز بن تک باشه اورتهده قالدیم . بوراده هیچ طانیلیم یوق . بزم کونی سویریورم ، هیچ کیسه بیلیمیور . کین کون صوره صوره کویته کیدیلر دینم ؟ یوله چیدیم . آه ، اولاد ، قانچی یوله دوشوشم ؟ برعسکر (قاندیغیز آیلله جنوبه دوغری بر اوزون اشارت یأدی) شویله دوس دوغری کیدرسک ، اوج کونده کویته وار برسک دیدی . کیندم ، کیندم . والله ، نه صافه ، نه صولمایدیم ، او عسکرک دایلیکی کبی دوس دوغری یورودم . یوللر بکا میسک دیدی ، اوزادقیه اوزادی ؟ هیچ جده بر یازینه چی بر قالمش فوزوجم ، هر طرف ویران ، هر طرف ایسیسز اولمش . . . بزم چوجوقلر عیبا ، شیمدی ترده که ؟ . فلاکتک ، یورغونلک ، آچلمک موقت بر عتبه دوشوردیکی بو یچاره قانک یینی او آکلتدینی برلر کبی آلت اوست ایدی . اونی تکرار اصل مقصدینه دعوت ایشدم . او ییشه عینی طرزده سوزینه دوام ایندی :

« — ایسته اونی آکلیتورم یا ، دیدی . بن کویته کیتک ایسته یورم . بکا بر یول کویترک ؛ یاخود کیدیلر وارسه اولنره قانیتورک ؛ بن آرتق یالکز یوله جیقامام ؛ حله قالدی ، هم قورقوروم ، قورقوروم . حقمده یوقنی یا ، فوزوجم ، دونک اولکسی یولک ؛ قاب اولیوروم ، داغ باشنده قاب اولیوروم . ذاتا هر طرف حیوان لشیله دولو ، قوردر قوشلر اوشوشوب دوریورولر . برکون . . . »

ایجهزدن بریک صبری توکندی ، یاری حذقل ، باشی قادیته چوریدی :

— والله ، کویتهک اسی سویله ، ترده دره ، هانکی قضایه تایدیر ؛ یوقه یتر آرتق صوص . دیدی .

قاندیک ذاتا صاری اولان یوزی هم بیاض کیدیلدی ؛ شاشتین شاشتین بریکا بر اولنره قانیدی :
— کویته آدی ؛ دورباقیم ؟ کویته آدی ! دیبوردی .

وربورتولو بولامیوردی . دمن قیزان آرقاداش کویتهک باشلادی . یوک اوزرینه ، براز اولکی درشت معامله دن اورکوب شاشیران قانید کیندی طوبلادی ؛ کوزلری بردن خاطره کان شیرلک آیدینغیله بارلادی :

« — اورتاقلر کونی ، اولاد ، بیلیجهک نه وار . اورتاقلر ، سیدناغزیدن براز اوتنده . . . دیدی .

قاندیغیز او حوالینک هنوز دشمن اشغالی آلتنده بولندیغی بیلیبور و بو طرفده کی کویلرکی اورالرده قورقوروش اولدیغنه قانع بولنیوردی . فقط هیچ بریز اوکا بو حقیقی سویلکه سبابت اینده مدک و ملول کوزلره بری بریزک یوزینه یاقه قانلق . قانین برامکاسزلق قارشیننده بولندیغی حسن ایدرک آقلامغه باشلادی . اووقت ، بن ، یچین بیلیبورم ، نهدن بیلیبورم ، اوکا دینم که :

— یکی برهفته سوکره سنی کویتهک کوندره . جکر و کیدینجه قدر یه کی ، ایچک تاملین ایده جکر .

لکن کوزلر کیدی ، هفتله کیدی ، قادی برتورلو کویته کوندرک منکن اولادی . اوهرکون بزمه کلبور ، آغلیور ، ایلایوریدی ؛ بزمینه « یکی ، یکی ، کوندره جکر » دیبوردی . واقعا برقاچ دفعه ، برقاچ بردن بزم سافلدیغین فیجع حقیقی کیندیغنه خبر ویره لر اولمش ، فقط او اینتامقده دوام ایلیبور . برسی برذاره ده ایشتیک یچین بزم سوزمزه دها زیاده اعتاد اقلایوریدی ویلکه ال لتهایه تکسی ، بو یوتون اییدی کسکه

اوزرینه مختلف رنگده بر چوق بز وقاش پارچه لری طایلیمش برطوتام چالی به پکزه بوردی . واقعا اونک ایچین طوغریدن طوغری به بر بوستان قورقونای کیدی ، دیک دها موافقدر ؛ فقط یوکا کویتم راضی اولبور ، یوله برتشیه اوکا قارشی بلکه بر سخاوت تشکیل ایدر . کونی غائب ایغش برقاندیند ، وجودی بر دکنک کی قوریدر اواوستی باشی یاچاورالره بورولیدر دیبه نهدن عفرانه بیث ایدمه ؛ خصوصیه ، بک اعلا بیلیورم که ، یویوک برفاکت ایچنده ، هیچ بر انسان ، نه قورقوغ ، نه ایچرک ، نهده شایان استغفاردر . بو حقیقی دیکر بر چوق حقیقلر کی انالسیز بر امدادی اولان آناطولیده اوکرندم ؛ اوراده ، اضطراب دتین شی اوقدر یوکسک بر درجه به وارمش درگه عاده اعلاییمش ، کوزمالشمن ، طالیلاشمنم .

بزم یانزه کیرکن یویوک بر ترده آتی کچیری ؛ قاپودن دونه چک اولدی ؛ فقط بر دینره یویوک بر جازله چاریغلی ایشیکه برقادی بزمه دوشرو ایلرلی . بولندیغیز بر رسمی برذاره تک اوداسیدر . دوت کشی بز ، کیمز یازمده ، کیمز اوقونده بز . قانیک نظر لری المک دفعه تم کوزلمه تمساده ایندیکی ایچین خان بکا یافلاشدی ، نیتره ک ویریشان برسله :

« — فوزوجم ، برشی دیکریمک ، بر حاجتم وار ، بن دیکریمسک ؟ دیدی .

« — یقی ، سویله ، سویله ! دینم .

« — الله سندن راضی اولسون ؛ بن کویته کیتک ایسته یورم . دیدی . قاج آیدر یورالرده دولایشوروم ؛ بر تورلو یونی یولوب کیده مدم . باقی ، حاله ؛ نه اوسته قالدی نه باشده . . . کویته دشمن باسدینی زمان این کویته ییز وارسه بزم غاغنی به یوکویوب یوله چیتشوق ؛ نه اوراده « قوجاش » دیبه برکوی وار ، اونک اوتنه سنده برکوی دها وار ، شیمدی آدنی اونوندم . ایسته اورایه واردی . بن نکرک ایشله یوردم ، چوجوقلرک هریری بر طرفه داغیلدی . اوندن سوکره یوزلری کوردم . یوق ، یوق ، توبه ! اوغلر عتبه بر دفعه دها بر برده راست کادم ؛

اما او وقت بنه عماره واردی ، بز قوجاشیلرله « حمام قره » به قاجیوردی . یولک اوستنده برده باقدیمک عتانی ، - عتانی دینمسه یویوک بر دایغانل صاعه ؛ اون اوج اوندت باشنده یارار یا یوق - ها نه دیبوردم ؛ عتانی ، یاننده دها برقاچ کوی قزانلرله برابر بش اون دسمن عسکری اوکنه قانیش کتوریدیوردی . اوغولمک بوینه آتیلیق ایستدم ، چکیل ، قانین ، چکیل ؛ یوقه سونکولر زیدیلر ، چوجوق ده آیلله « گله ، گله ؛ دیدی ، نه بیله ، اوراده دیزلرک باغی چوزو - لوریشن ، دوشوب بایلیشم . قوجاشیلر بی یوله برافقلر ؛ جان قورقوسی بو . . . هرکس کندی باشانک دردیبه دوشمش ؛ دارلیم ، واللی ، دارلیم ؛ اما ، اوندن سوکره چکمدیکم قالدی ، فوزوجم ، ایسزداغ باشلنده کولرجه دولاشدم . اورادن بورادن طوب سلسری کلبوردی ؛ بعضا اوزادن اوزاغه برکویک آله اولر ایچنده یارلایوب یارلایوب سوندیکی کوریدیوردم . بر آقتام اوستی نام بر کویته وارجم سرده برده باقدیم که اهالی باغیر . یه قرق صاعه صوله قاجیویورولر ، بولردن بش اون تانه سی . بن طرفه قوشوشدیلر ؛ آمانک ، یانبورز ؛ آمانک تره به کیده ؛ ارککلر ضری ده آلدیلر ، دیبه چغیریش بورلردی . کندی دردی اوتوندم ، بن ده اولنره برابر یاغروب چاغرمغه باشلادی . یوک اوزرینه برطاوب عسکر بز عماره ایدیوریدی ؛ سونکولری طاقدیله . بزم اودوشن قوبدی ، فوزولر کی بری بریزه صوقولدی ، بره چوبلک . »

قاندیوریدی ، پوتون سویله چکیرین اوتونش کبی ایدی ؛ اساسا بکند قانیله خاوجنده اولان و اونک آردی بوتانیان یوتون یونفصلانک اونک ایسته دیک شیه نه علاقه سی اوله بیله جکی برتورلو آکلیه یوردم .

(اقدام ک تفرقیسی :
۵۱

ترجیح ایلیورده ، ساح آقتام کلاب یانزه صوقولور ، کوزلرک ایینه باقور :

« — نه وقت ، نه وقت ؛ دیبوردی .

ایندارده دایق بییش بر چوجوق هیچغریبه بکزه بن قریادلی کیندیکه بر درین ایکنی حالی آیلوردی ؛ یو سس بزم ایچین ، صانکه دشمن استیلا سی آلتنده قان یوتون آناطولی طوبراقرینک باغرمش چیقان بر اظلامه استمداد او یلاسی ایدی .

آندی . نیله خام مشوم دوشوشمه لک صر سکر تضدیقلی آلتده آزیلیورده اولیورده

شعرده و طنپورالک

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 25777

بىقرب قىرى بىك

سارى قىسى جىبىسى وقه لرته دائر قىلچ و قلم
طلوتان بردات طرفدن تالیف و قلمر ایشلش
اولان اترك بعض مهیج نغمه لرندن بحث ایتمککن
صمرده شاعرلر منزه بوموضوعه دائر اثرلر
وجوده کتیرلمی تنی ایلیبورسکنز .

بئده فاج دفعه بوتیارد بولوندم ، اما هنوز
برشی ظهور ایقدی . معالاف شاعرلر
تاریخک بجه آتشل ویا شانی صهیله لرلی اولوندم
بری امال ایشلردر . اولر بوموضوعلردن استفاده
ایشک ایستلر ایدی ، تربیه ملیه به قدر خدمت
ایدلر ایدی . یالکز بوکی جان آلوب و برمه
تاریخی سرکشتلر نه دکل ، ملنزه عالم جانک
دیگر صفحه لر نه ده شاعرلر بیزک اهالی کوریلور .
هجا شاعر دنلن کیمسلر بوقه حقنه تدقیقات
اجراسه ای اوشه تیورلردی ، بوقه بوموضوعلر ده
کندیلری ایچون الهام ی بوله ماپورلردی ؟
برقصیده ایچنده بر بیوک ذالک بش اون صرعله
مدحیسی وارد . فقط بومدح صرف شخصی
عالمدر ، اوردویه ، مله عالمه هجانی تصویرلر
نادرلر . نادر اولانلر ده برنظمدن عبارتدر .
بلکه بزه تیورلرک انکشافه نائل اولماسی بوکی
اثرلرک تالیفنه مانع اولورور . یوندم سوکره اولوله
اثرلر تالیف ایدر صانیرم . چونکه بز بوآنه قدر
ملینی ادراک ایتش برمت ذک ایلک . شعرلر .
صنوده ، ادبیاتلر ده ده بیوک ملی وقه لر برطوتادی .
بو یول ایلک اولکه آتیان کال بک مرحومدر ،
اخیراً (وقت) وقه زده اقره دن (ساه)
امضای تنده کوندرلش بر تفریق منظوم بر
وقه حق مندرج ایدی . شاعری تبریک ایلمز .
بونه کوزل تورجه یازلش منظوم بر مهیج وقه
ایدی . ایسته مکاتب ابتدیه طلسمه ازر ایتد .
بریله چک شعرلر بولردر . برکولی مکتبده بیله
هرگهی آکلاشیلر ، کوچک قیلر ده یازی قایلر .

عبدالحق حامد بک افندیزک (اقدام) ه امدا
تیورلر « روحلر » ناندیک مبارک اثرده
اورالک عالم بالادن کیچیلرلی نانشا ایند اینک
روحدن (قنور) عنوانیه ذکر ایلملن فطرت
حکیمک روسی دلشاده خطابا شهدای توصیفاً باقنر
نه دیور :

مفهوی در ، شمدی کین روح مظالمک :
آتیسی طامت اولده بر شخص ظالمک .
آوار ایچنده حالیکه اهل صلاح اولان ؟
دنیسا یوزنده باعث فوز و فلاح اولان .

اسلای نیکنام ایند آریاب نام و شان ،
ایچکده ک بیوکری تمیل کهکشان .
الله واصل اولده اونلر بو حال ایله ؟
اونلر اوت بو حاله کایر ارحام ایله .
اونلر سنک برکی هیچ نشان دکل ،
دقنه باقی بو کوردیکیز کهکشان دکل .
اونلر کاتب شهادر اید روان !
صردان قهرمان ، اوچونغر و نوجوان ؟
ارلرک دین بولنده ایدلر فدای جان !
« صکره بیه »

دیرسه ک اولور شهادت براهندی جان .
ایسته شعر دییه بوک دیرلر ! . . .

حالیکه بزم وقه لر زمینی عیلملر اولانلری
بیله مهیج ایلیور . ازجه :
عبارت شاعرلرندن (آرایشی تمیل) ک بزه
هائری ایکی شعری بکا ترجمه ایشلرک ۹۳ ده کی
روس - تانیل عیاره سنه دائر در . روس چارلی
قازاوبده بوزلرک مغلوب اولماسدن تا اولان
بواجنی شاعرک اویکی شعری اوقومعه شایندر .
بوشعرلر ده موضوع بوزن وقایه و آنه ک ایله
برصوبردن عبارت دکادر . بولر ده هر زمان ایچون
نظر دندن دور طولیه حق بر فکر ، بر شریعت
قانون وارد . ایسته بن شعری بوله بر عهده
مینی اوابق ایسترم . عبداللهق حامد بک اویوک
« بنون اوزاق ایلر ده نه قدر چاک وارسه
چانسون ، مادیاً اوغولاسون ؛ اعلان ایسون ک
ایچنی بر دهن حساسی وارد .
نه قدر بر حرات مللر و ارایسه لر یسه بر
سرو فدای آلوب کسولنر ، حزن و مام ایچنده
ایکسولنر .

« مصلای طانی اوزرینه قوتلن اولورده لایمه
الله فرید ایسولر .
« حاجب ایتمیز مردن کونولدیورده
بوقه کونولدیورده .

« قیسی آواب کیمش حکمدار لر ایله اولرک
عونه سی ، بولونلر کفسارلی دنی صوبوب
بوغنیسته شاد اولورور ، نه صقیلورور ، نه اوتانورور .
« فقط برخات ملنلر ! حقیقنده سزه آغلامق
دوشر . سز اللریکزه داما پالنجق ، مام بولمیری
آلکز ، بوالویه حرمت ایلمک و آغلاکیز .
« زبرا برمت بولله اولیر بولوب دین اولورور
ایسه دیکر ملنلر آغلاما لیدر . بوهرمه مله مرتب
بروظیفه در . برکون اولرده بولله برحسزله
اوغرایه بیلیلر . »

شاعرک دیکر شعری « سز قازیچیلر
عنوانلر در . بو شعر حامدک قلیله نظماً یازنه
شایندر . ۹۳ عیاره سنک ایچنده ک مقصدی ،
تورکک کوردیکی حفصزانی ، فیضی حاکیم .
بوشعرک تورکجه به نقلی مشار ایلمن رجا ایله حکم
عاریه عمومی اناسنده بعض شعر اتمز شاعر
ایصار لاشدی . فقط شعر ایصار لایری ؛ او هجان
ایله ، تأثر ایله ، حسن و تحسنه یازیلر ، تورکجه
ایچدن کلیر ، کولکده طوغاز .

بزی علاقه دار ایند اولر بویوک وقایع بربری
تعقیب ایچنده ک قیصه برنظم ایله بولرک موضوعی
افاده ایتک قابل اولماز . اولر ایچون شینه لر
یازمق لازم کلیر . سلطان عبدالحمید خان ناس
مرحومه هراباد شاهک دورنی شعراً یازدیرم
ایسته ، شیدی . ناسی عثمان ایله اوزخاق نظم ایتش
ایدی . بیلم بو اثرلر نه اولدی .
اصل لازم اولان ، بیوک وقه لرک بویوک
دستانلری یازمقدور . شاعر ، اوزماک دیغولرلی
مؤثر قلیله احفاده یاکل برافیر . اخلاف اولری
اوقودچی کین دورلر ده یاشار ، بو تازله نیشک
تربیه معنوی و اخلاقیه جه بیوک تأثیرانی اولور .
مات دیغو ایله فوت بولور ، استطلاع و خبری
ک ایلمدن زمانده بیله دراغوش ایدر . یانوشک
برایز اولور ، یاخود اونی قورتاریر . هر حاله
استغاره بویوک آکر ، حقیقته تجاوز ایشلر منه .

ساری قیسی حنانه یوزده ک بویوک
نصایطلر بزم بر ذالک بکا نقل ایلمک برحسقت
وارک اوزا قاری کونتره یانک تنی ، تأثر ذک
جیراندز .

برذات بکا نقل اییدی : عسکرک طلوتدی
برک اوتنه سنده اله اکبر طانی آتکنده اشراف
علیه دن راسمک نامنده برذاتک تموینه صیغیدر .
یوآدمه و فوج حالی آکلادجه بزده ولوب ویدی ک :

« جام اوسمک و طوتدیکنر بول ، یازیلدر
بورالک قیش بول باشنده در . هیچ یاز بولدن
بورایه کلینری ؟ سزک الکرده کیدیکر دشمن
ملکتنه دائر معلومات ، یانلر خریطه لر یوقیدر ؟
بولله سلمه السلام بوله چیقیلری ؟ سز بورالک
قیسی اصل اولدیغی هیچ تحقیق ایته منی ایلمک ؟
باق عودنه بن سزی قیش بولدن کوندرم ده
او کوردیکیز منظره به تصادف ایلمکیز ؟

قی واقم بزی اوله بر بولدن کوندردی ک
اورقارنده ک قیش ، قارک قیامتک اوراده ایتنج
سربشینی واردی ، زحمتسزجه ، مشکلسز راحت
راحت کادک . »

ایسته تم آکلما دیم ، آکلیمه دیم اصل
بوراسدر . اوزمان بزم ارکان حریر ، بوقه حق
معلوماته صاحب اولاندن ، فصل اولورده بولله
برحرکه قیام ایدر . بوتم ایچون حل ایلمه به چک
برمعمار . حالیکه بن وقه نی بیوک رتبه در
ضابطمذن ایستیم . اوضاع بک ، اگر بزه ،
ایده منظره ایلمکیز بولدن کیشی اوله ایلمک
ساری قیسی به حال ضبط ایلمک . اولن قلنه
کوره او خایج بر جهانک تیجه صیدر . حالا او
جهانی ، عظم آماپور .

بوزاده بولونلر اوستراده (نیول) جیه سنه
کوندر دیکیز ، مفرزتمک افرادندن برده به تحریب
بر وقه نقل اییدی : ایچنه کوردکی استنکای
لغله آتی ایچون ایشلارک عملیانه بولونلردی
خبر انش ، اوسترایلر بزم قوماندانه عسکرک
اورادن چکیمی ایچون مکررا خطراته بولنلر .
قوماندان ، بن امر آلم ، بزم عسکر موقع ترک
ایده منظره ایلمکیز بولونش . اوسترایلر عسکرکی
کری چکملر ، بریکلر یته اوراده طولورلوش .
اوسترایلر قوماندان یته حیر اوستنه خیر کونلوش .
قوماندان ، صوک دقیقه بقدر قالدیلردر ، جوانی
بریمش ، فقط اوسوک دقیقه سلوندر برکولدن
اون اولن بش دانمی شینه دوشتلردر .

ادبیات

«شعرده وطنپرورلک»

بغضب
قدری

کنایه سوله یئرلک بوینه ، دیرلرکه سلیمان
تظیف بک اقدی مانطه آداسنده اسارتاری اثناسنده
« ملی حرکت » سرآمدانندن بر ذاته یاری حدت
و یاری استبزا ایله شو سؤالی صورمش :

— رجا ایدرم ، آتیایدنکنر بو قانلی عیادله نیک
چیقار بر یول اولدینه فانه میسکر ؟
سوؤاله مخاطب اولان ذات :

— چیقار بر یولی ، چیقماز بر یولی بیلمیوروز ،
فقط بز ناموسزله اولنکی زلیلانہ باشامه ترجیح
ایدن کیمسه لرزه ایسته بن آرقه سز دن کلیر ایسته مین . . .
سلیمان نظیف بک اقدی ، درحال مخاطبیک
سوزی کیش ، دیشک :

— آمان برادر ، بن زلیلانہ باشامی ناموسه
اولکه بیک کره ترجیح ایدرم .

بو محاف سوز سلیمان نظیف بک اقدیشک
آغزندن حقیقتاً چیقشمی چیقماشمی بیلمیوروم ؟
لکن بو یورولک ادبیک الکر کوزه چاریان اوصافندن
برینتکده جناس ، کنایه واطیفه ایتلامی اولدینه
هرکس کی بنده واقف : اسکی ادبیاترک بوتون
هنر نیلرله برابر بوتون نقاضیه ده نسنده جم ایدن
بو ذات کرک خصوصی مکالمه لرده ، کرک عمومی
بخش ایتدیکی یازیلرندہ دائماً بر یارلاق جمله بیک
بسیط حقیقی فدا ایتک عتیاہ معلول بولندینی
آیات ایلر مشدر .

فرنگلرک *Esprit de contradiction*
ویدیکلری - یعنی هر شیک شذیی سوله مک
ذهنیی - اونک بکانه دستور حرکتیدر ؛ بواعتبار
ساقه سیلر دگر بوکون آق دیدیکی بر شیکه یازین
قار دیک سلیمان نظیف بک اقدیده بر چوق
دفعه واقف اولان احوالندن در . بنا علیه کندی
افاده سنه کوره بر زمانلر تقدیر و توجهنه مظهر
اولدینر بو ذاتک شمدی ، ینه کندی ادماسته نظرآ ،
تامبله کوزندن دوشمش اولامه هیچ بر اہیت
هطف ایتیمورم ؛ برکون کله چک ، جناب حق بی
بیکدن اونک رغبت و اعتبارنه مظهر قیاه بقدر .
شذیبک شضم حقندہ روا کوردیکی تحقیر آمیز
استیزالہ مقابلهده بوتنی شوبله بر طرفه بر افرقی
اونک بکانه صمیمی اولان طرفندن قونوشمق
ایسه سنه لر دن بری عبدالحق حامد بک اقدی به قارشیی
کمال چوشلہ کوستر مکده اولدینی حرمتکارلی
- یوق ، یوق - بر ستنکارلی دره . بونک ایتدینرکه
سلیمان نظیف بک اقدینک سابق محی جلال
نوری بک کندیسته « مذهب حامد پرستی نیک
حواری اولر » لقبی طاقشدی ، قیالواقف « آنتی
و بطاریه » مؤلفی ، حامد بک اقدیندن بخت ایدینر
جذبہ و جریزه اعتباریلہ طبع کندیندن کیش
بر « دویقی و بر حواری بی آکد برر . « مقبر »
شاعری حقندہ واقف اوله جتی آک اوفاق بر تنقید
اونک ایتین بر کفر واک خفیف بر لایقیدی بر
بو یورک کناهدر . بن آدک هر نوع شفته قارشیی
هر کمدن زیاده مسامحه کار اولان یوزند مشرب
ادیب آتقی « حامد » بخته کلنجہ صرحتسز بر
« شیزیان » کسلیبر . بنا علیه کندیلرله بو
بخشہ دائر مناقشہ ایتکده بو نقطه نظر دن
دکله یازا بیکتک کاری اولسه کرکدیز . لکن بن
سلیمان نظیف بک خشم و غضبی اوزریمه جلب
ایتن معمود مقالمده اومقدس ینه قارشیی هیچ
بر مالانزلقده بولندینی بک اعلا بیلدیکم ایتین
کندیتمه یولہ برایشه کیشمک جسارتی بولیمورم .

دیشدی . هیچ شهبه سز ، نامق کالبدن دها
بو یورک بر شاعر اولان حامد بک اقدیده یولہ
بر « وصفیمیز » یوانی ممکن دکلدن ؛ ممکن اولسه
بیلہ بیودده در . زیرا ، « مقبر » مؤلفی هر شیدن
اول « انسانی » بر شاعر در ، دها می شو ویا
بو دوره ، شو ویا بودیاره و خصوصیلہ شو ویا
بو طرزہ عالم اوله ماز ، بو نقطه نظر دن « شعرده
وطنپرورلک » عنوانی مقاله مده دہه مسمی ایدم که
عبدالحق حامد بک اقدی دائما منک و ملکنتک
خارجده قلمشدر ، بو « خارجده » کلمه سنی قوننده
دیه مک ایتین قولادیم ؛ زیرا « مقبر » شاعری
بوتون انسانیتہ شامل بر دهاہی صاحب
اوله بیسایر ، لکن بو دها ناک بو ملکنتک
بو ملکنتک بر حصه سی اولدینی ده انکار
ایتک قابل دکلدن . بواعتباریلہ فکر و مسلک نقطه
نظر ندن ملیتی و وطنپرور اولمایان آلمان شاعری
« کرته » ملی بر دها در و آلمان وطنک آک شرفل
بر ایدم سیدر .

سلیمان نظیف بک اقدینک ، عبدالحق حامدک
شعرده وطنپرورلکی آیات ایتین بکا خاطر لاتی
لطفندہ بولندینی اثرلر . بن « اشیر » مؤلفی
حقندہ کی قناعتی اصلا دکیشد بریدی . بک بر بیکر
اوزره دها منک « عالم شمول » اولدینی هرکس
کی بنده معترف اولدینر بو یورک شاعر عققدن ،
کوکلدن ، خانی و خانتندن ، دنیا و آخرتندن ،
کوکدن و بردن ، جنلرله انسانلردن بخت ایتدیکی
کی بعض وطنی و ملی حادله لوی ده ترم ایتس
اوله بیسایر . « عرفد قانچ زبانت » ی « قریلم اول » ده ک
خطابه سی ، طیاره شیدیلری ایتین یازدینی هر شیه و دها
اسکیدن ۱۲۹۳ سفار لینه دائر نینده لری هب
بو نوع حادله لر دن آلمان الهام ایله مدانه کلش
بندہ لر در . لکن « حامد » دیشجه قولادیم زده
اوغول ایلان « اورخ » سسلری آک زیاده بو شعرلردن
چقان سسلر دکلدن ، حامد دیشجه خاطرہ مقبر
کایر ، « قینن » کایر ، فقط « اردوی هایونده
بر شاعر » اونک در دیشی درجه ده اثرلردن در .
تکرار ایدرم که عبدالحق حامد نارخومرک بو یورک
آیدہ لری اولکندہ و جندہ دوشمشدر ، جنک لرک
واوبلاسی ایتندہ بر آن کندی اوتوشمشدر ، شیدیلرہ
هر شیلر یازمشدر ، غازیلرک مناقبی چاقیر مشدر ،
فقط « وطنپرورلک » حسنی ، « وطنپرورلک » هیجانی
باشلی باشنه برحس ، باشلی باشنه بر هیجان حادندہ
کندی روحه اصلا مال ایتہ مشدر ؛ کیم ندر سره
دینسین اونک « بری الهامی » هر بردن زیاده بر
معشوقه نیک حزاریی باشنده آغلایان بر سوادیلدر .
وطن عشقک بدیع ایتجاد ایدن نامق کمال ایسه
« رؤیا » سندہ کی مہیب و کوزل طیفدن باشقه
بر « بری الهام » طایر یاز و یاغرنندن چقان الک شمرق
سس حامد بک اقدینک :

زینتی بو پردہه خیال
بن هانکی حقیقته متالم
مصراع ایتہ مقال :

اولورسم کورمندن ملندن امید ایتدیکم ذقی
یازیلرین سنک قیرمه وطن عزون ، بن عزون
قربایدنر .

دیگر بر مقاله مده سلیمان نظیف بک اقدی ،
حمد خاکت بک حقندہ کی فکری ، هیچ بر سز
تہمه میدان و بر میه جک بر طرزہ و ایلک مقاله مده
اولدیندن دها فضاہ بر وضوح ایله سوله بیکر .

بن عبدالحق حامدک - خاشام خاشا - غیر ملی
وغیر وطنپرور بر شاعر اولدینی ادنا ایتدم . یالکز
دیدم که بزم ادیبانده وطنپرورلکک بری نامق
کالدر ، تکیم سلیمان نظیف بک اقدی « الهام
وطن » یازدینی بر مقدمه ده بو حکمی ، بن
سوزمندن دها مطمئن بر جمله ایله بالادت کندیلری
ویرمیدی :

« سلطنت سیاسیہ منک اساسی سلطان عیان ،
سلطنت ادبیہ منک ثانی نامق کال بک وضع ایتدی .
بژده بری وطنک ، دیکری وطن عہدنتک
مؤسسیدر ! . . »